

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEJZŐK EGYLETE, AZ ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egészévre 8 K. Félévre 4 K. Negyedévre 2 K. Külföldre egész évre 12 korona. Papok, tanítók, gazdasági egyleti tagok és közs. előjáróknak egész évre 6 K. a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegezőknek 5 K. — Egy példány ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos

BETEGH PÁL.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések em-ként 6 fillér-többesúri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyílt-tér sora 1 K. Hirdetés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések M. kir. postatakarék és Clearing számla 10.489. sz. és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. — M. kir. postatakarék és Clearing számla 10.489. sz.

A váltó pusztításai.

(F. M.) Egy egyszerű kis blanketta váltó és de sok ember életét rontotta már meg s ki tudja, még hánynak az erkölcsi és anyagi bukását idézi elő? A váltó a könnyelmű adósságcsinálás legbiztosabb eszköze. Mi kell hozzá. Egy-két aláírás és rendelkezésre áll a pénz. De csak addig, ameddig! A könnyen szerzett pénz könnyen elfogy s csakhamar kimerül a személyes hitel, a váltó-manővernek vége szakad s üt a leszámolás kegyetlen órája.

Pokoli találmány a váltó, mely hatalmas erkölcsi-alap hiányában csakhamar ingoványba dönti a gyengébb jellemeket, a honnan alig van szabadulás, menekvés. Az emberek gondolkozása, érzelem-világa, lelkülete különböző, az életmód és megélhetés viszonyai változók; józan észjárás és tiszta erkölcs kell hozzá, hogy földi pályáját ki-ki tisztességgel, becsülettel végezze be. A mai kor gyermekei mohón szívják magukba az élet örömeinek kábító nedűjét, nem ismernek mérsékletet és lemondást semmiben. A jó mód után való kapzsi

törekvés, az urhatnáság és nagyozolás határt nem ismerő szenvedélylyel tör utat s az emberek vágyai kielégíthetetlenek.

Az egyszerű kis viskóban, szegénységben született gyermek, lassanként fölcseperedve kilép az élet porondjára, ott látván jólétet, pompát, csillogó fényt: nem kérdezi, nem keresi, nem kutatja, hogy honnan, miből, hogyan támad az a jómód, pazar élet és ragyogás; szívében gyökeret ver a vágy majmolni a többit, többnek látszani, mint a mi s nagyobbra vállalkozni, mint a mennyit ereje megbir. Az egyszerű, kevés igényű szülők gyermeke mindjárt az önállóság kezdetén, már az első berendezkedésnél váltót ír alá, hogy a nagyozolás hóbortjából keletkező vágyait kielégíthesse. A szerény kis lakás, melyben született, nevelkedett, nem felel meg többé: tágas, diszes palota kell. A régi, kopott bútorok zsibárushoz, vagy a szemétre kerülnek s helyettük értékes müdarabok, fejedelmi tárgyak kellene a nagy uri lakásba. Minden fölszerelésnek ujnak, előkelőnek, izlésesnek és drágának kell lennie, mert ez az uras, ez a modern, ez a sikkes. A mai emberek

boldogsága nem az egyszerű megelégedettségben, lelki békességben rejlik; hanem a nagyozásban, az idegölő versengésben, az egymáson való tultevésben. A fényezés talán soha se volt annyira kifejlődve, mint ma. S ez teszi annyi emberre elviselhetetlenné az életet.

A nagyuri életmód rengeteg pénzbe kerül. Töri, zuzza magát mindenki; a létért való küzdelem elkeseredett harcban nyilvánul s az utak, módok és eszközök gyakran nem épen a legválasztékosabbak. De miféle létért való küzdelem ez a mai? Nem a megélhetés, nem a nélkülözhetetlen szükségletek biztosítására irányul a mai küzdelem: hanem a csillogás, pazarlás, mindenütt és mindenben való szereplés, föltűnés viszketegegének kielégítésére. Amikor a megfeszített szorgalommal kifejtett munka gyümölcse, az egészséges számitáson alapuló polgári haszon kevésnek mutatkozik a tulhajtott igények szolgálatára, akkor következik a merész vállalkozás, a váltókkal üzött légtornászat, melynek a vége rendszerint nyaktörés.

A paraszt, ha cséplőgépet vesz, váltó-

„SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRCZÁJA.

Egy falusi „légy ott“.

A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárczája.)

— Ej beh rosszak ezek a csizmák! se talpa, se szára, se feje, az egész nem érne meg annyit sem, mint a mennyit megér; nem is csoda, hiszen két kerek álló esztendeje mult »szilvaifőzés«-kor, hogy vevődött. Mikor új volt, csak ugy recsegett-ropogott s né, most még akkora jó sincs benne, mint a kicsi kőrmön feketéje. Én édes jó Istenem! ha nekem egy pár új csizmám lenne — sohajtott Sulyokné — beh elfelejténem azt a sok lelkifájdalmat, azt a sok keserű könnyhullatást, mi engemet két kerek esztendő alatt ért!

— Hát ugyan miféle sok lelkifájdalmad és keserű könnyhullatásod volt két év alatt, hogy ugy panaszkodol, mint a kárvallott cigány? — kérde Sulyok uram.

— Hát az, hogy vasárnaponként nem mehettem a templomba, hogy ott másokkal együtt én is imádjam az Istent, ez az egyik; a másik az, hogy az arcom majd kigyuladt, a szemem majd kiégett a szégyentől, mikor itt, vagy amott mezitláb kellett megjelennem. A multkor is a kicsi Janimat a bíró házához kellett vinnem, hogy a doktor ur beoltsa; ott volt az egész aszszonynépség — már a kiknek beoltás alá eső

gyermekük volt — s mindeniknek a szeme rajtam, azaz hogy a lábamon akadt meg; a harmadik az, hogy kigyulmednek mindennap elakad a nyelve, botlik a lába; negyedik az, hogy az a ménkő nagy pipa sohasem esik ki a szájából; az ötödik az, hogy görbe utakon jár; a ható...

— Miféle görbe utakról beszélsz? — kérde méltatlankodva Sulyok uram.

— No-no, csak csendesem, én nem akarok „trábat“ csinálni, nem akarom a szomszédságot ide esődíteni; a hogy eddig eltelt, ezután is eltelik valahogy, csak éppen Erdőszentgyörgyön, a holnapi vásáron vegyen nekem egy pár csizmát, mert itt a tél a küszöbön s így csak nem járhatok.

— Hm. Könnyű azt mondani: vegyen csizmát, de mivel, ha nincs a zsacsakóban? Hej aszszony, asszony! te nem tudod, hogy a mai világban milyen nehéz elévenni a pénzt. A mi kicsi volt, tegnap az adóba fizettem s így nem tudok neked csizmát venni; de ne busujl, mert ha a jó Isten életemnek kedvez, veszek valamikor.

— Valamikor? oh! milyen szomorú viaszgatalás.

Sulyok uram másnap mégis felczihelődött, hogy a vásárra menjen, mert — a mint mondá — fontos dolga akadt.

Igen ám! Csakhogy Sulyok uram nem egyenes uton indult a vásárra (miért is van annyi

görbe ut?), hanem elébb elment »kilincselni« Salamonhoz, onnan pedig mikor egy kicsit pice lett, betért Kati felebarátnéjához megmondandó neki, hogy ma este »legyen ott«, mert meg akarja lepni.

Kati mosolygott s örömeiben Sulyok uram nyakába csimpajszkodott, miért ne? sokszor hallotta ő a paptól: »Szeresd felebarátodat« s aztán az elmélet csak elmélet, gyakorlat a fő. Kati tehát igent mondott.

Mit tud hozni nekem ez az ember? — gondolkozott, tépelődött Kati. Áhá! Most emlékszem, mit ígért volt a legközelebbi találkozáskor. Oh! ha azt hozná!

Sulyokné asszonyon mindig meglátszott, ha férje és a Kati közötti viszonyról valami hirt hallott, de indulatain mindig tudott annyira uralkodni, hogy érzelmeinek nem adott hangos kifejezést s tán éppen ezen csendes természete batorította fel Katit arra, hogy Sulyokné felkeresse. Lehetett más ok is, ki tudja? Elég az, hogy Kati bekopogtatott Sulyoknéhoz.

— Nem kéni jöttem — mondá Kati, hanem egy ajánlatot tenni s ha szives lesz meghallgatni s ajánlatomat is elfogadni, tán jobbra fordul minden.

Sulyoknéban a vér egy kissé megmozdult, a mint meglátta Katit, de nem tört ki, csak ennyit mondott: No, rajta hát! ki vele!

val fizet; a varróleány váltóra szerzi be a Singer-manisát; a jól kifésült uracs, aki szereti a pezsgőt s nagyokat és gyakran mulat, váltót ad a főpinczérnek; az iparos, a kereskedő váltóra dolgozik; a kis és nagy hivatalnok, pap, katona és színész egyaránt váltózik, szóval az egész világ váltólázban szenved s uszik a szennyes árral, mely nagyon gyakran foltot ejt a legtisztább jellemre is, vagy ha éppen a jellemnek nem is árt, elsodor és maga alá temet.

A gyakorlati élet száz meg száz példával igazolja, hogy egyes emberek, akiknek annyi ingatlanuk nincs, ahova a fejüket nyugalomra hajthatnák, akik annyi vagyonnal se rendelkeznek, mint a kosaras tót, a ki vásárról-vásárra jár s összes holmiját a hátán hordozza; — érdekösszekötések révén a személyes hitel kizsákmányolásával százezreket mozgósítanak s oly üzletek lebonyolítására vállalkoznak, melyre a tisztesség és becsület egyenes útján járó ember gondolni se mer. Egy-két szerencsés kísérletező példáján buzdulva próbálkoznak mások is, egy ideig fönn lebeg a magasban számításuk léghajója s a mint a kedvezőtlen szél elkapja az üres gömböt, a merész hajós veszve van.

Előttünk játszódnak le az élet legváltozóbb drámái, látják a próbálkozások száz meg száz fajtát s már előre megszoktuk mondani, hogy ennek, vagy amannak a vakmerő kísérletezésnek nem jó vége lesz; a baljóslatu sejtelem rendszerint megvalósul, mert hiszen több mint bizonyos, hogy aki jégre megy táncolni, kitöri a lábát s hiába áll előttünk annyi szomorú példa, hasztalan mutatunk a baj okára: a helyzet nem javul, a meggondolatlan, irányt vesztett, könnyelmű élet minduntalan áldo-

zatokat kíván s megdöbbentő módon szaporodik az öngyilkosok száma.

Egyik váltó követi a másikat s a mindig ki nem merült a hitel, lehet jól élni, urat játszani, a nagynál nagyobbak látszani; de amint a tulfeszített hur elpattan, vége a muzsikaszónak, vége az uri életnek, vége mindennek; gyakran a jó mód-dal bukik a becsület s a becsülettel az élet is sirba hanyatlak. A könnyelmű ember, ha szorul a kapcza s a hitel kifogyott, hozzányul a más pénzéhez is, mintha kölcsönvevőpenz volna, úgy bánik vele s ez az „enyém és tied közti tévedés“ a büntető törvénykönyvbe ütköző cselekményt képez, melyet hétköznapi nyelven lopásnak, vagy sikkasztásnak nevez a világ.

A mai egészségtelen viszonyok, fészeg gondolkodás, szecsessziós életmód, megromlott erkölcsök, nagyuri hóbortok, eszeveszett fényezés, vakmerő vállalkozás és váltó-sport sok, nagyon sok siralmas áldozatot fog még követelni, míg az elretentő példák hatása alatt megtisztul a megmetélezett közerkölcs s a száműzött tisztesség, a bujdosó becsület visszatér régi otthonába s a családi tűz körül föléleszti az igazi megelégedettség, boldogság jótékony melegét.

Törvényt kérünk, első sorban is szigorú törvényt a határt alig ismerő személyes hitel korlátozására; kérjük a váltótörvény revízióját s a biztos fedezet híjával, csupa hitelműveletek alapján kísérletező merész vállalkozók próbálkozásait csalásnak minősíteni; a megrendült közerkölcs csakhamar javulni fog s az Amerikába gyors hajóval utazók, valamint az öngyilkosok száma megapad.

A legtöbb erkölcsi és anyagi romlás-

nak a könnyelmű adósságicsinálás, a mérhetetlen személyes hitel nyújtása képezi valódi okát s ennek leghatalmasabb eszköze — a váltó.

Inkább legyen a váltóforgalom kisebb; csak az emberek erkölcsi javulása, anyagi jóléte nagyobbodjék. Kényszerítsük az embereket a saját igazi értékük gyümölcsének élvezésére, szorítsuk nélkülözés, lemondás árán a takarékos, de minden ízében tisztességes és becsületes kenyérkeresetre és életmódra. (Pestvármegye).

Az erdélyi birtokrendezés gyorsítása. Plósz Sándor igazságügyminiszter a lefolyt évek kedvezőtlen gazdasági eredményeinek számbavételével gondoskodott arról, hogy az erdélyi tagosítások továbbfejlesztésére a tárcza kellő eszközökkel rendelkezék a jövő esztendőben. Az igazságügyi és pénzügyi kormányok közt 1901. évben létesült megállapodáshoz képest ugyanis az erdélyi birtokrendezési ügyek gyorsítása céljából egy 400.000 koronáig dotálható alap szervezetet. Ennek az alapnak az utolsó 40.000 koronás részlete a folyó évben felhasználtatván, nehogy a birtokrendezés fennakadjon, az igazságügyminiszter a jövő évben eszközözlendő tagosításokra 40.000 koronát kér a törvényhozástól.

A miniszter és a betegsegítő-pénztárak. A nyiregházi kerületi betegsegítő-pénztárnak egy kérvényére válaszul, a kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy a pénztári tagoknak a testi fogyatkozásaik pótlására szolgáló gyógyászati segédeszközök, mint pl. mankó, sérvkötő, szemüveg stb. a törvény rendelkezéséhez képest csak husz héten át szolgáltatandó ki ingyen. Az esetben, ha a husz hét elteltével a szükséges gyógyászati segédeszköz hiányában a biztosítottnál keresetképtelenséget okozó betegség állapot újból előállana, az így újból bekövetkező betegségek esetében a gyógyászati segédeszköz ismét csak husz hét tartamára újból nyújtandó. Egyben kijelenti a miniszter, hogy a törvény csak a táppénz elvonására ad jogot, de a kórházi ápolási költségek kifizetésének megtagadására nem.

— Ma este — kezdé Kati — 9—10 óra között legyen a faluvégén levő kenderföldjük belső bütüjénél, a nagy fűzfa alatt, mert férje részéről meglepetésben fog részesülni, de hogy a férje ne ismerje fel, vigye el a nagy ruháját, huzzon a lábaira csizmát s aztán mikor a férje megérkezik, ne ellenkezzék vele s a mi fő ne ismertesse meg magát.

— Kati! van két éve, hogy maga a lábát ide be nem tette. Most azért jött ugy-e, hogy rászedjen, bolonddá tegyen, kicsufoljon?

— Ha asszonyom a szívem fenekére látna, meggyőződhetnék arról, hogy én a mai napon a megjavulás útjára léptem s azt akarom, hogy férje is legyen másabb ember, mint eddig volt; azt akarom, hogy ez által a maga helyzetén is javítsak, lelkifájdalmait oszlassam. Szóval azt akarom, hogy legyen olyan boldog, a milyen egykor volt s én hiszem, hogy ha ajánlatomat elfogadja, minden jobbra változik. Ne feledje, a miket mondtam — mondá Kati — s azzal eltávozott.

— Istenem! ez az asszony vagy ördög, vagy angyal; ha ördög s azért jött, hogy kísértsen, még hatalmába kerithet; ha angyal s azért jött, hogy könnyeimet letörölje, akkor az Isten küldötte. Mindegy, elmegyek, jöjjön, a minék jöni kell.

Sulyokné a szomszéd asszonyától valami ürügy alatt csizmát kért, ruhát vett magára s mint a ki lopni indul, úgy 9 óra körül nagy óvatosan elindult a nevezett helyre.

Soha „légy ott“-ra kedvezőbb időjárás nem volt, mert éppen ekkorra írta a lőcsei »naptárkalendárium« csináló az ujságot, tehát holdvilág nem volt; a csillagok a felhők mögé rejtöztek, hogy ne lássanak semmit. Aztán milyen édesen ringatta a déli szél a faleveleket! Sulyokné czélhoz ért s alig lehetett $\frac{1}{4}$ óráig ott, megérkezett Sulyok uram is.

Sulyok körülnéz, nem lát senkit. Halk, csendes hangon kérdi:

— Itt vagy-e Kati?

— Itt vagyok, susogja még halkabban Sulyokné.

— Jól tetted, hogy eljöttél, a mit régebben ígertem volt, elhoztam. Ezt a tordai pogácsát tedd el, ezt pedig — odanyujtván egy csomagot — holnap felpróbálhatod, most jer közelebb, így ni. Jaj beh forró a te ölelése, oh beh édes a te csókod; oh! ha az én feleségem ölelése, csokolása is ilyen boldogító volna!

Sulyoknének bármennyire tetszett is a „légy ott“, mégis sietett szabadulni, nehogy a csere kitudódjék. Egy ölelés, egy-két csók s azzal magához véve a csomagot, igyekezett hamarabb haza jutni, mint férje. Haza érkeve a pogácsát és a csomagot »nyugdíjba« tette. A férj is nemsokára megérkezett. Sulyokné nem tett semmi szemrehányást, sőt oly csendesen, oly békesen viselte magát, mintha a Jób pátriarka lelke lakozott volna benne. Lefeküdtek. Sulyoknének máskor is voltak álmatlan éjjei, de akkor a gon-

dok nyugtalanították, most meg az öröm miatt nem tudott aludni.

Másnap alig virradt, felkelt, a csomagot elévette, kibontotta, tartalmát kivette, felhuzta s úgy jött-ment, úgy »kasmatolt«, hogy Sulyok uramnak is fölkellett ébrednie.

— Te asszony! Miféle csizma van a lábaidon?

— Ez egy »fájin« borjubőr csizma!

— Hol vetted? Mikor vetted? Kitől vetted? Hogy vetted?

— Kigyelmed vette az erdőszentgyörgyi vásáron, hogy menyivel, azt kigyelmed tudja legjobban.

— Én aztán tudom nem!

— Ezt aztán tudom kigyelmed.

— Tán megbolondultál, hogy így beszélsz, vagy engemet akarsz bolonddá tenni?

— Dehogy! Hát nem tudja, mikor az este a kenderföldünk végénél, a nagy fűzfa alatt ide adta s azt mondta: Jaj beh forró a te ölelése, oh! be édes a te csókod! Oh! ha az én feleségem ölelése, csokolása is ilyen boldogító volna! De hiszen itt van ni, ezt a tordai mézes pogácsát is kigyelmed adta.

A férj lehorgasztotta fejét s csendes, töreldelmes hangon csak ennyit mondott:

— Keserű orvosságot adtal be asszony, de meglásd használ. Hej Kati! Kati! ez a te munkád! Ez ám a »légy ott«!

József János.

A községi előjáróságok és faiskola-kezelők szives figyelmébe.

A „Szekely-Udvarhely” mult évi deczembere első két számában törvényhatóságunktól egy igen fontos és üdvös szabályrendelet tételt közzé a faiskolákról és fásításokról. Nem czélom e szabályrendeletnek a részletezése, csupán egy pontját ohajtom ez alkalommal feldolgozni, az az, amely a községi előjáróságoknak kötelességévé teszi, hogy a meglévő, illetve 400 □ öl területű faiskolájukról a helyes, okszerű kezelés szempontjából elkészített üzemtervet ez év novemberéig a járási mezőgazdasági bizottsághoz terjesszék.

Hogy a községi előjáróságok mennyiben tettek eleget e rendeletnek, erre nézve sajnos a tapasztalat, mivel ez év április havában a legtöbb még tudomással sem bírt róla.

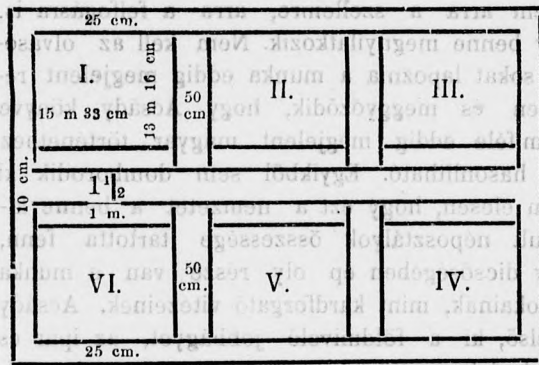
Az alább közölt üzemterv-formával többek kérését teljesítem.

Az üzemterv megállapítása fontos dolog. Tekintettel arra, hogy a talajnak, midőn abból a felnevelt fák kikerülnek, néhány évi pihenőre van szüksége; továbbá arra is, hogy a faiskolából évente egy bizonyos mennyiségű jól nevelt fának kell kikerülnie: okvetlen szükséges, hogy a faiskola jól átgondolt üzemtervvel bírjon. Üzemterv nélkül lehet ugyan fákat jól, rosszul nevelni, de rendszeres faiskolát fentartani nem.

Az üzemterv elkészítése előtt gondolni kell arra, hogy évenként hány és mekkora tábla kerül beültetés alá oltásra alkalmas vadceseméttel, továbbá, hogy meddig neveltetnek a fák a táblában és hány évi pihenésre van szüksége a talajnak.

Ezek után nem lesz nehéz összeállítani az üzemtervet.

25 öl

E kép egy 400 □ öl területű faiskolát ábrázol, melynek hossza 25 öl = 47 m. 40 cm., szélessége 16 öl = 30 m. 33 cm. A hosszából használhatatlan részek: a két végén a kerítés mellett 20—20 cm., összesen 40 cm., a három tábla közt levő két ösvény 50—50 cm., összesen 1 m. 40 cm. Használható rész tehát 46 m., mely három részre osztva adja egy táblának a hosszát = 15 m. 33 cm., 60 cm. sortávolsággal egy táblában lesz 25 sor, fennmarad 33 cm., mely két részre osztva, a két szélső sor mellett hagyandó el. A szélességéből használhatatlan a főút 1 1/2 m., a főút mellett két szegély 1—1 m., a két oldalon 25—25 cm., össz. = 4 m. Használható rész 25 m. 33 cm., két részre osztva a táblák szélességét, adja = 13 m. 16 cm. 50 cm. csemetetávolsággal minden sorba 26 db esik, a fennmaradt 16 cm. két részre osztva a sorok két végén hagyandó. Egy táblába ilyen beosztással 650 db csemete szükséges, mely az évi hozamot tenné.

A mint látható e faiskola — tekintettel kis területére — hatos forgóra osztatott be; elegendő is gondozás mellett.

Mivel kis területen dolgozunk, nem adunk külön forgót a csontmaguaknak, kopáncosoknak és bogyósoknak (eperfa), hanem az almafélékkel egy táblában, egy ideig neveljük.

Tudjuk, hogy vármegyénkben még mindig kevés a nemes alma- és körtefa, ezért a fősúlyminél nagyobb hozam előállításra helyezendő.

Tehát a 25 sorból 12 sor alma, 8 körte, 2 sor szilva, 1 dió, 1 cseresznye és 1 eper. Ezen sorokból újból azon fajtáknak juttatunk többet, melyek egyalji viszonyainkban legjobban tenyésznek.

Ezen beosztásra mindenki a czélszerűségnek megfelelően változtat.

Évenként csak egy táblát állítunk be.

Ha a faiskolát 1903-ban vesszük rendszeres üzembe; 1902. év őszén az I. sz. táblát megforgatjuk, 1903. tavaszán teleültetjük oltás alá alkalmas vadceseméttel; 1903. év őszén megforgatjuk a II. táblát, 1904. év tavaszán teleültetjük; így megy évről-évre tovább, míg 1908-ban be lesz állítva a VI. tábla is.

Ez idő alatt természetesen táblák is üresedtek ki: az I. 1906. évben, utána egy évre a II. stb. A kiürült tábla beültetésétől számítva a 7-ik évben kerül újra beültetés alá.

Ma, midőn a széklőség megmentéséről anynyi szó esik: faiskoláinknak ilyen tervezetben való kezelését tekintjük egyik mentési ágnak, mert hogy néhány év leforgása alatt népünk anyagi helyzetén lendítünk — tagadhatatlan.

György Sándor
faiskola-kezelő.

Tan- és nevelésügy.

Tanítói gyűlése. Egy évi hallgatás után ismét összejöttek tanítóink, hogy megbeszéljék saját ügyeiket, hallgassák egymás előadásait, eszmét cseréljenek a napirendre hozott kérdések felett. Az Udvarhelymegyei Tanítóegylet Udvarhelyi járási fiókköre ült össze ez alkalommal folyó hó 6-án Székelyudvarhelyen, a községi iskola egyik termében. A díszes társaság sorainak élén ott látjuk Sándor Mózes kir. tanácsos, nyugalmazott, Sziklay P. Gyula jelenlegi tanfelügyelőt s az érdeklődő tanügybarátok közül is többeket. Tízre járt az óra, midőn Lázár József köri elnök lelkes beszéddel az ülést megnyitotta, köszöntve a megjelenteket, üdvözölve mind a két érdemes tanfelügyelőnket; megemlékezve a gazdasági ismétlőiskolák új szervezeti szabályáról, nemkülönben a tanítói fizetések ügyéről is. Ennek elhangzása után Sziklay P. Gyula kir. tanfelügyelő szólott szívből szívhez, egy egész, szép jövő minden reményével, ideális lelkesedéstől, nemes ámbitiótól áthatott, szellemes beszéddel. Hogy nemes eszméi, kifejtett helyes vezérelvei, osztatlan elismeréssel találkoztak, mutatja azon fényes ováció, melyben a megtestesült érdemet és a jövő reményének legbiztosabb zálogát egyformán ünnepelte a tanítóság.

A mult ülés lefolyásának híven megfelelő jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése után, Gyerkes Mihály tartott előadást a phonomimikáról, ismertetve értekezésében annak főbb momentumait, kifejtve feltétlen előnyeit a hangoztató módszer felett. Állításainak beigazolására pedig gyakorlati tanítást is tartott, melyen rövid egy negyed óra alatt kézzel fogható szép sikert és eredményt tudott bemutatni. Érdekes és kedves vitaközlés indult meg a phonomimikusok és a phonomimika ellenesek között, mely az utóbbiaknak minden kifejtett erős érvei és bizonyítékai dacára is az előbbieket győzelmével végződött; egyakarattalul köszönetet mondva pedig Gyerkes Mihálynak azon fáradságos munkásságáért, hogy egy egészen új eszmének, egy jobb jövőt ígérő módszernek közzétételét való meghonosítására oly kitartó igyekezettel dolgozik. Fejes Károly lépett most a dobogóra s mély érzéssel, erős tüzzel szavalt el néhai Balog István tanfelügyelőnek „Napszámok” cz. gyönyörű versét. A bőséges taps és éljenzés lecsillapultával, melyet Fejes szavaltata valóban megérdemelt, tanügyi életünknek egy új jelenségét a közoktatási miniszter által csak imént kiadott községi iskolaszéki utasítást ismertette röviden és világosan, Péter Gergely rámutatva egy

pár igen jeles pontjára, ezen új rendtartást és szervezetet követelő utasításnak. Veres Ferenc szavalt még Kertész Albert tanítónak „A honleányaihoz” című és hazafias érzéstől áthatott versét; mindnyájunk tetszésére és gyönyörködésére, mely után a jelentésekre került a sor. Egy pár lényegtelenebb jelentés tudomásul vételével Heteser Kálmán terjesztette elő indítványát, a fizetés rendezésnél való állás foglalásunkra nézve, ismertette a szőnyegre hozott azon tervet, mely a tanítókat az altisztekkel és szolgálkával sorozná egy fizetési osztályba. Mély levertség és nyomott hangulat közepett hallgatták végig a fizetés rendezést ismertető összes hozzászólásokat a jelenváltak és a leghatározottabb hangon követelték, hogy Magyarország tanítóágának 30 évi ígéretés után rendezzék a fizetését igazságosan, az állami tisztviselőkével egyformán; ezen határozott kívánságának a kör kifejezést az által adott, hogy egy memorandumot szerkesztett és azt a folyó hó 9-én Budapesten tartandó országos ülésen való bemutatás és tovább juttatás céljából átadta a kör ezen ülésen való megjelenésre kiküldött két képviselőjének, Bójte Béla állami és Lázár József községi tanítóknak. Még egy lelkesítő beszéd hangzott el a Benedek Elek szerkesztésében megindítandó, tanügyi politikai és általános érdekű „Magyar Világ” című napilap pártolása érdekében, melyet a jelenváltak mindnyájan megrendelnek és érdeméhez képest terjesztenek. Kisebb jelentőségű indítványok és a jövő ülés helyének Székelyudvarhelyre való kitűzése után a Koronkai-fele vendéglőbe vidám közebédre gyülekeztek a kultúra egyszerű, de lelkes munkásai, hol kitűnő hangulat mellett számos pohárköszöntőben éltették az érdemeseket.

Színház.

A mult hét péntekjén D'Emery és Cormons „Két árva” című erős hatású francia boulevard drámája adatott, szépen telt ház előtt, mely az összes szereplőket, de különösen G. Rápolthy Katinkát (Henriette), Haraszti Miczit (Louiset), Simon (Pierre) és Szarvasit (Jaques) zajosan megtapsolta.

Szombaton „Morilla” című operette került színre először, melynek zagyva, érthetetlen szövegét a classikusan fenséges zenéje mentette meg; majdnem minden egyes számát megtapsolták, sőt egyes számokat meg is ismételtettek. Az előadás kiválóan sikerült és egyik szép képlet a másikat váltotta fel, a mi kétségtelenül a mi derék rendezőnk nagyjérdeme; a nehéz zenei részek betanításáért és vezényletéért Szenger Kármagy érdemel feltétlen dicséretet. A czímszerepet Solti Vilma, a ki ez estén jól volt disponálva, gyönyörűen énekelte és ma még a játékaival is meg lehetünk elégedve. Nagyban támogatták Heltai és Szarvasi, a kik szintén igen szépen énekeltek, valamint Tábori és Gulyás, a kik szerepeiket igyekeztek mulatóságossá tenni. A közönség kitűnően mulatott és a legjobb hangulatban távozott.

Vasárnap délután a vén Reinhold (Gulyás) köhögte végig Raupach borzalmas drámáját: „A molnár és gyermekét”; de már csak kevés közönség siratta Konrad (Simon) és Mária (G. Rápolthy Katinka) szomorú szerelmét. Este Géczy István: „A régi szerető” című énekes népszínművét láttuk, mely reánk azt a benyomást tette, mintha a különben érdemes szerző elvesztette volna teremtő erejét; a darab egy langymeleg paraszt szerelmi história, melyet inkább a mellékalakok tartanak felszínén. Simon és Szabadosné igyekezete kárba veszett, nem tudták a közönséget felmelegíteni; Szarvasi nagyon jó volt Misi szerepében, de annál rosszabb volt Koltai, a kinek alakítása inkább az operettebe, mint a magyar népszínműbe illett volna; kisebb epizód szerepeikben jők voltak: Tábori, Gulyás, Deréki, Heltai.

Hétfőn ismét a Guthi és Rákosi czég egy újabb termékét: „A képviselő ur” című új vigjátékot ismertük meg; szakasztott mása az ő többi darabjaiknak; sok jó és rossz viccz, sok drasztikus jelenet és néhány sikerült jó alak. Színészeink mindent elköverték a siker ér-

dekében, a mi annyira sikerült is, hogy a közönség az előadást kedvezően, sok taps kíséretében fogadta. A féltékeny menyecskét G a b á n y i n é, a nagyanyóst G e r ő I d a szép hatással játszotta, a férfiak közül ismét G u l y á s és T á b o r i fejtettek ki egészséges komikumot. Kisebb szerepében, mint műkorcsolyázó G a b á n y i ügyeskedett, míg a többi szereplő alig jutott szóhoz.

K e d d e n Souppé hatalmas zenéjű operetteje: „B o c c a c c i o” vonzott nagy és hálás közönséget, mely mohón élvezte a pazar dallamokat; ebben az egy operetében több zene van, mint három modern angol darabban és minden énekszám olyan melodikus, hogy nem győzünk eltelni a lélekemelő élvezettel; a szövege is elég mulatságos, kivált ha három olyan komikus játszsa a vezérszerepeket, mint: G u l y á s, T á b o r i és H e l t a i, a kik a jó kedvben és mókákban egymással vetélkedtek. A czimszerepet K o l t a i játszta, Fiamettát pedig S o l t i Vilma; a mérlegük akként dől el: hogyha S o l t i úgy tudna játszani, mint K o l t a i, viszont K o l t a i n a k, úgy mind a kettővel teljesen meg lehetnénk elégedve. S z a b a d o s n é (Izabella) és G u l y á s n é (Bertrice) eléggé jók voltak és jó lett volna S z a r v a s i is, ha P i d r o herceget több méltósággal tudta volna képviselni.

S z e r d á n „A postás fiu” új angol operette adatott, mely egészen olyan, mint a többi társai; semmi szöveg, sok ének, sok móka és sok táncz és ha végignéztük, magunk se tudjuk igazában, mit is láttunk. Persze a fővárosban a ballet, a nagy kiállítás megmenti ezeket az ephemer termékeket és jó ideig felszinen is tartja; nálunk a hatásuk kizárólag a színészek játékától függ és a mi színészeink mindent elkövettek a siker érdekében, melyből az oroszlanrész, a czimszerepet játszó G u l y á s t illeti, a ki temperamentumos, élénk játékkal a legjobb kedélyben tartott benünket; K o l t a i Szeréna ez estén elemében volt és a G u l y á s s a l énekelte és tánczolt duettekért sok tapsot aratott. Meglepő jó volt G u l y á s n é a mosónő szerepében; a kis H a r a s z t i M i c z i kedves volt és ügyesen csicseregte énekszámát. S z a r v a s i (Pott kapitány), D e r é k i (Pyke), T á b o r i (Cosmos) és H e l t a i jól illeszkedtek az összjátékba, mely elég gyorsan perditelt le. A rendező még külön dicséretre is tarthat jogot az ügyesen csoportosított tánczokért, valamint S z e n g e r k a r n a g y k i t ü n ö vezényletéért.

C s ü t ö r t ö k ö n R o s t a n d E d m o n d e világhírű színműve „Cyrano de Bergerac” került színre, Abrányi Emil remek fordításában és a nagyszámú egybegyűlt közönség nagy élvezettel hallgatta, Rostand gyönyörű verseit. A darab szakit az újabb francia iránynyal és csupa poesis, szellem és idealizmus minden sora; és ha a kitűnő szerző ezzel is le tudja bilincselni hallgatóságát, ez csak bizonyítéka annak, hogy az emberiségből a reális élet nem volt képes minden idealizmust kioltni. A darabnak tulajdonképen csak három főalakja van: C y r a n o, melyet S i m o n J e n ő lendületesen, sok drámai hévvel játszott és ha egy kevéssel több gallhumort tudott volna bele önteni, alakítását kifogástalannak mondhatnók. A második főszerep R o x a n e G. R á p o l t h y K a t i n k a kezében volt, a ki poetikusan teremtette meg a különben is rokonszenves alakot. Harmadik a sorban G a b á n y i (Christián), a ki a nem épen neki való nehéz szereppel elég tisztességesen küzdött meg. Kedélytől duzzogó volt T á b o r i R a g u e n e a v szerepében és előnyösen tünt fel E r d ő s L e B r e t kicsi, de nehéz szerepében. A többiek is mind lelkesen sorakoztak a főalakok körül, a rendezés is megtette a magáét és így örömmel számolunk be egy valóban sikerült, élvezetes színházi estről.

P é n t e k e n a régi, de jó „P e l e s k e i n ó t á r i u s” jelent meg színpadunkon D e r é k i k i t ü n ö, minden túlzástól ment, jóízű magyar humorral előadott alakításában; ilyenkor sajnáljuk leginkább hogy ez a kitűnő színész, nagy rendezői elfoglaltsága, de leginkább szerencsétlen lábaja miatt csak ritkán játszhatik nagyobb szerepekben. Színészeink dicséretére legyen mondva, hogy a magyar irodalom a régi remekét oly ambícióval játszották, hogy szinte újdonság számba mehetett a kitűnő előadás. S z a r v a s i mint B a c z u r G a z s i elemében volt, eredetien játszott, szépen énekelte; G e r ő I d a klasszikus volt T ő t i D o r k a szerepében; a vasas németek: T á b o r i, G u l y á s, H e l t a i, E r d ő s homéri kacaját idéztek elő. Ezen kívül T á b o r i (Hopfer), H e l t a i (mexikói völegény) külön kabinetalakításokat mutattak be. A többiek is kicsinye, nagyja egyformán buzgólkodtak, hogy Gaálnak e bohózáti remekét a feledéstől megmentésük.

Udvarhelyvármegye lótenyésztése a múltban és jelenben.

— A székelyföldi kormánybiztos figyelmébe. —
Közli: lengyelalvi báró Orbán Ottó.

VIII.

Az elősorolt székely lótenyésztéseken kívül Udvarhelyszéken fennállottak még az ősi nemeség és a középbirtokosok lótenyésztései. Ezek közül első helyen állott Tarcsafalván Pálffy Dénes ménese, mely részben öröklés útján az egész Pálffy Dénes családfájához tartozott és az elhalt családtagok összes loállományait foglalta magában, létszámra mintegy 120—140 darabot. Miután a család minden egyes tagja loállományát az Erdélyben az abban az időben fennállott ménesekből szerzett legjobb alapokkal keresztezte, oly magas sikert érték el, hogy a ménes, mikor az id. Pálffy Dénes birtokában összpontosult Erdélyben — a mágnási kar méneseit sem véve ki — első helyen állott.

Miután id. Pálffy Dénes felismervén a birtokában levő kincset, azt fejleszteni igyekezett, ménese Erdélyben a főnemesi ménesek között az első helyet foglalta el, lovai a legmesszebb menő igényeknek is megfeleltek, mert testalkatra, magasságra, szépségre, magas vérre és különösen egyöntetűsége az udvarhelyszéki többi tenyésztéseket mind felülmúlták. A mit azon körülmény is igazol, hogy Erdélyben a szerb fejedelem részére kerestek egy négyes fogatot, a szerb fejedelem igényeinek megfelelő négyest pedig csak id. Pálffy Dénesnél találtak Tarcsafalván. Tőle vettek tehát a szerb fejedelem részére négy remek, egyforma 16 markos, sárga heréltet 4000 pengő forintért.

Midőn a most életben lévő Pálffy Dénes mint fiatal embert édes atyja id. Pálffy Dénes Kolozsvárra küldötte tanulmányait végezni, egy P a l á s t nevű világos pej kanczát adott neki háttalónak, a mely annyira remek alkotású lo volt, hogy a mikor ifju Pálffy Dénes rajta kilovagolt, mindenki előtt bámulatot keltett és 500 darab császári aranyat is ígértek neki érte, de Pálffy Dénes lovát büszkén megsarkantyuzva, azt felelte, hogy az én lovam annyi pénzért nem eladó.

Megtartotta a kanczát és később, a mikor még atyja életében a gazdaságot és számos birtokai kezelését átvette, mint anyakanczát tenyésztésre nagy sikerrel használta. A ménest ifj. Pálffy Dénes egészen korunkig fenntartotta, annak kitűnő voltát azon körülmény is igazolja, hogy a közelebbi időben az egész ménest József főherczeg ő Fensége vásárolta meg Pálffy Dénestől és jelenben az ő Fensége birtokában van.

A Pálffy-ménés után következett a Vargyasi Daniel-ménés, melynek loállománya gyönyörű, bővérű, tetszetős, nagyobb fajtájú lovak és igen keresettek voltak. Nem tudtak belőlük annyit felnevelni, hogy mind nagy árban el ne keljenek. Ezen ménes kiválóbb ivadéka a S i s k a-fajból származtak.

A Pálffy Dénes ménésének jelesebb példányai után nevelt és a Daniel-ménés kiválóbb ivadékaiból csoportosította össze Daniel Lajos vargyasi ménesét, melynek kanczaállagát elsőrangú ménesekkel fedeztetni és így ma Udvarhelyvármegyében neki vannak a legjobb minőségű és származásra nézve első rangú ménes ivadékaiból származott lovai. A tenyésztésben felnevelt lovakat rendszeren a katonai loavatató bizottságok vásárolják meg és a katonai szolgálatokra igen alkalmasoknak találja azokat.

Harmadik helyen következett Ugron Jánosnak, Ugron Zoltán atyjának szentmihályi ménese. Ezen ménest Ugron János maga alapította. Abban az időben nagy gond és sok pénz árán alapított a Wesselényi-, Peleki- és más híres erdélyi ménesekből beszerzett anyakanczából. Ugron János

a lótenyésztést szintén az erdélyi jobb tenyésztésekből beszerzett ménesekkel folytatta. Lovait nyárban legelőn, télen pedig fedett nyílt akolban nevelte, de igen jól takarmányozta. Ezen rendszerrel lovai nem kényesedtek el, hanem igen erős, edzett, kitartó lovakat nevelt. Ha istállóra kerültek és hámba fogták őket, annyira tüzesek lettek, hogy ostorozás helyett sokszor a sima uton is meg kellett kötni a kocsi kerekét és még így is megtörtént, hogy elragadták a kocsit. Ezen lófaj az erősebb testalkatású és sok vérű, nagyobb féle lovak közé tartoztak és katonai czélokra nagyon beváltak. Az eladó lovakat mind a katonai loavatató bizottságok vették meg. A ménes Ugron János halálával feloszlott, mert fia Ugron Zoltán az atyja halálakor kiskoru lévén, a hátramaradott összes ingóságok szabadkézből árverésre kerültek s így a ménes is feloszlott és egyrésze olyan kezekbe került, a kik a kancza-anyagot nem használták fel tenyésztésre.

Később Ugron Zoltán nagykoru lett s atyja fiatfalvi és szentmihályi birtokait átvette és ménest is alakított. Nagy szorgalommal kezdette meg a lótenyésztést elég jó eredménnyel. Majd más gazdasági ágak idejét annyira igénybe vették, hogy a lótenyésztésre kellő gondot nem tudott fordítani. Azért azt csak mint mellékes gazdasági ágat kicsinyben folytatja jelenleg.

Irodalom.

A magyar birodalom története. Ilyen című két kötetben megjelenő új munkának első füzeté fekszik előttünk. Szerzője Acsády Ignác, kiadója az Athenaeum. Mikor új munkának nevezdja, akkor nemcsak megjelenése idejére gondolunk, hanem arra a szellemre, arra a felfogásra is, mely benne megnyilatkozik. Nem kell az olvasónak sokat lapoznia a munka eddig megjelent részében és meggyőződik, hogy Acsády könyve semmiféle eddig megjelent magyar történethez nem hasonlítható. Egyikből sem domborodik ki olyan élesen, hogy ezt a nemzetet a benne kialakult néposztályok összessége tartotta fenn, hogy dicsőségében ép oly része van a munka bajnokainak, mint kardforgató vitézeinek. Acsády az első, ki a földmivelő jobbágyot, az ipar és kereskedelem uttörőit és felvirágoztatóit, a szellem, a gondolat hőseit az őket megillető helyhez juttatja a magyarság ezeréves történetében. Egyiknek sem kedvez a másik rovására, mind-egyik egy-egy színe a képnek, melyet a magyar historiáról fest, egy-egy színe, mely a többihez simul és valamennyivel nagy harmóniába olvad össze. Nemcsak azt mutatja meg Acsády, hogy mint küzdött a magyarság fennmaradásáért, hanem azt is, hogy mint használta fel a kivívott eredményeket, mint illesztett minden megszerzett követ államiségének mind magasabba emelkedő épületébe. Megrajzolja a magyar nemzetet a harcztéren, meg otthona meghitt körében, magánéletének legjellegzetesebb vonásaiban. Majd szerző, majd fentartó, majd alkotó geniussát csodáltatja meg velünk, a nélkül, hogy a szempontok sokfélesége, a világítás, a színek változatossága és különfélesége megzavarná történeti képének egységét. Valóban az egész magyar nemzet története ez, nemcsak felfogásában juttatván kellő helyet a nép minden rétegének, hanem feldolgozása módjában is megemlékezőn róluk. Mert mindenek egyforma élvezettel olvassák, a tudósok, a munkában feldolgozott óriási anyagnál, az eredeti kutfő tanulmányok sokaságánál fogva, a laikusok pedig előadása világozása és könnyedsége folytán. Ragyogó nyelve, stílusának emelkedettsége soha sem válik a könnyű megértés akadályává. A munka értékét, a szélesebb körű olvasó közönség szempontjából, növeli aránylag

Folytatás a mellékleten.

rövidsége, a kiállítás fénye, a szöveg közé szorított illusztrációk sokasága és a mű rendkívüli olcsósága, a mennyiben egy-egy füzet ára 60 fillér, az egész negyven füzetes munkának bolti ára pedig füzve 24 korona lesz. Megrendelhető és kapható a „Székely-Udvarhely“ kiadóhivatalában (Betegh Pál könyv-, papír-, író- és rajzszerkesztésében) Székelyudvarhelyt.

Katalin császárnőről szól a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 180. füzeté. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik egyetemi tanár, ki egyúttal a kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára diszes félbőr-kötésben 16 korona; füzetenként is kapható 60 fillérré. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján, havi részletfizetésre is.

Egyházi élet.

Meghívó az udvarhelyi Dávid Ferencz-főkegyletnek H.-szentpálon f. évi november hó 20-án (csütörtökön) tartandó közgyűlésére. Tárgysorozat: 1. Istentisztelet egy imával, tartja Dombi János homoródszentmártoni lelkész. 2. Elnöki megnyitó. 3. Szaval Barra Róza. 4. Felolvasást tart Kovács Imre h.-keményfalvi lelkész. 5. Szaval Benze Etel. 6. Kereszturi körből esetleg érkező vendégeink felolvasása. 7. Elnöki bezáró. Tudnivalók: a) A gyűlés d. e. fél 10 órakor a templomban kezdődik s kevés szünet után az iskolában a hivatalos részzel folytatódik. b) Szerény ebédre gondoskodva lesz, kik részvételüket a helybeli paphoz nov. 18 ig bejelentik. Derzs, 1902. nov. hó 2-án. Sándor Gergely elnök.

A kereszturi „Dávid Ferencz-Egylet“ folyó évi november hó 15-én d. e. 10 órakor Székelykeresztúron, a gymnasium nagytermében felolvasógyűlést tart, melyre a t. közönséget tisztelettel meghívjuk. Tárgysorozat: 1. Templomi isteni tisztelet. Egyházi beszédet mond Geréb Zsigmond lelkész. 2. Elnöki megnyitó beszéd. 3. Szaval Varga Dénes lelkész. 4. Felolvas dr Szolga Ferencz tanár. 5. Szaval András Zsigmond. 6. Indítványok. Székelykeresztúron, 1902. október 30-án. Sándor János, elnök. Deák Miklós, titkár. Mérsékelt áru ebédre gondoskodva van.

Iparügyek.

A székely iparkamara közgyűlése.

Marosvásárhely, okt. 29.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara október 29-én kezdte meg a harmadik ötéves ciklust, midőn törvényes formák közt választott tagjaival első teljes ülését tartotta. De ez az ülés nemcsak azért érdemel figyelmet, mert jubiláris jellegű, hanem mert sok fontos tárgya vág mélyen a székely közgazdasági érdekekbe.

A gyűlést, melyen az új tagok csaknem teljes számmal jelentek meg, Tauszik B. Hugó kir. tanácsos, elnök vezette. Üdvözölte a szép számmal megjelent tagokat. Ez az érdeklődés — ugymond — biztató jel, hogy a kamara tagjai komoly ügyszeretettel fognak közremunkálni a nagy és fontos feladat megoldására, mely a székely közgazdasági érdekek védelmében és hazafias ügyszeretettől áthatott támogatásában csúcsosodik ki. A szerep, melyre vállalkoztunk, nagy kötelességre hív, de aztán annyira felemelő is, hogy teljes odaadással állhatunk melléje, elhárítandók az akadályokat, megkeresvén az eszközöket, melyek által, míg egyrészt méltányos kívánásaink megvalósulását kivívhatjuk, másrészt e hazarész ipari és kereskedelmi jelentőségét emeljük kívánatos magaslatra. Ehez kérte a kamara támogatását, biztosítván tagjait az elnökség és tisztikar odaadó munkásságáról.

A tetszéssel fogadott elnöki bevezető után — napirend előtt megemlékezett még Kossuth

Lajos születésnapjának imént megült ünnepéről, melyben a kamara, mint ilyen, bár Kossuth Lajosnak közgazdasági téren is hallhatatlan érdemei vannak, azért nem vehetett részt, mert nem volt megalakulva. Kéri, hogy Kossuth Lajos emlékét iktassák jegyzőkönyvbe.

Szólt az önálló vámterület érdekében Marosvásárhelyt augusztus hó folyamán tartott népgyűlésről, melyen a kamarát, mint a mely kezdetől fogva híve és szószólója volt az önálló vámterületnek — képviselte.

Indítványozta, hogy gróf Wickenburg Márk államtitkárt első üléséből üdvözölje a kamara.

Megemlékezett Darányi Ignác földmivélsügyi m. kir. miniszternek f. évi október 28-án Marosvásárhelyt és folytatólag a Székelyföldön tett látogatásáról, mely látogatás fontos közgazdasági érdekeinkkel áll kapcsolatban és a melyhez, ismerve a földmivélsügyi miniszter nagy tudását, ügyszeretettét és a székelység iránt többször kimutatott jóindulatát, a legjobb reményeket fűzhetjük.

Elnöki közlések során bejelentette a kereskedelemügyi m. kir. miniszternek a székely körvasut kiépítésére vonatkozó válaszát, mely szerint a körvasut gyors kiépítését anyagi okok gátolják. Most azonban változtak a viszonyok, a székely körvasut költsége az állam költségvetésébe felvételre s mint azt Lukács László pénzügyminiszter jelezte, a székely körvasut egyszerre fog kiépülni.

A gyűlés örömmel vette tudomásul. Nagy kár, hogy nyomban nem tett lépéseket aziránt, hogy az építésnél lehetőleg székely anyagot használjanak fel, azt fokozatosan előre székely munkásokkal termeltessék, fuvaroztassák és az építés egyéb munkálatainál is székely munkásokat alkalmazzanak.

Örvendetes tudomásul szolgált, hogy a kovásznai asztalos ipari szakcsoport, Szabó Gyula székelyudvarhelyi könyvkötő, Szabó Lajos székelykereszturi nyomdász, Csernát Sándor marosvásárhelyi szíjgyártó és Filep Dezső székelyudvarhelyi agyagiparos a kamara közbenjárására állami támogatásban részesültek. (Folyt. köv.)

Utmutatás

a ragadós száj- és körömfájás ellen való védekezésre és ezen betegség gyógyítására.

(2. Folyt.)

Hogyan védekezzünk a ragadós száj- és körömfájás ellen? Ha már most tudjuk azt, hogy a betegséget megkapja az állat, legelő közben, itatás, etetés közben, vagy az által, hogy trágyát, takarmányt, almot olyan helyről hord, a hol a betegség uralkodik. Ha azután tudjuk azt, hogy a betegséget ruhánkkal, kezünkkel, lábunkkal, az istállóeszközökkel átvihetjük állatainkra, akkor, ha meg akarjuk védeni állatainkat ettől a betegségtől, nem szabad etetnünk, itatnunk, legeltetnünk olyan helyen, a hol a ragadós száj- és körömfájásban megbetegedett állat legelt, evett, avagy ivott. Nem szabad ilyen istállóból szarvasmarhával takarmányt, almot vagy trágyát kihordani, hanem csak lóval s azt is csak akkor, ha a betegség már megszűnt s erre a hatóság engedélyt adott. Nem szabad beteg állat vakaróját, keféjét igáját, szekér- (kocsi-) rudját, beteg állat istállójának seprőjét, lapátját, vályuját, vagy az itató vödört használni. Nem szabad olyan udvarba vagy talán épen istállóba menni, a hol beteg állat áll vagy állott, nehogy ruhánkkal, csizmánkkal hordjuk székely a betegséget.

Ha meghalljuk, hogy valamely községben száj- és körömfájás uralkodik, ott közös kutakon ne itassunk, közös legelőre állatainkkal ne menjünk, korcsmákba, vendéglőkbe ne kössünk be, mert nem tudhatjuk, hogy nem evett avagy ivott-e, nem járt-e ott beteg állat. Olyan községben lakó vagy olyan községből hozzánk vetődött mészáros, herélt, miskarolt, marhakereskedő, kanászt, juhászt, csordást, gulyást, a hol ragadós száj- és körömfájás fellépett, ne eresszünk tanyánkra vagy udvarunkra, de különösen ne eresszük állatainkhoz, mert az ilyen emberek gyakran olyan helyeken is megfordulnak, a hol beteg állat van és könnyen megtörténhetik, hogy elhurezolják a betegséget.

Ezeket kívül tartuk mindig tisztán istállóinkat, sokat és gyakran almozunk s gyakran mosogassuk tiszta gyöngö borezetes vízbe mártott puha ronggyal vagy szivacsos nagy állatok (szarvasmarhák) száját. (Folyt. köv.)

Különfélék.

— **Kuncz Elek** kir. tankerületi főigazgató közelebből városunkba érkezett középiskoláink látogatása czéljából.

— **Áthelyezések és kinevezés.** Az igazságügyi miniszter L á z á r Kálmán helybeli kir. ügyészt a marosvásárhelyi kir. ügyészséghez helyezte át. Ezen előléptetéshez hasonló áthelyezéssel mindenesetre nagyobb tér jut a derék ügyész tehetségének és szorgalmának kifejtésére. — A kir. ítélőtábla elnöke Filep Imre katonai szolgálatban volt kézdivásárhelyi kir. törvényszéki joggyakornokot a szél-elykereszturi kir. járásbíróshoz helyezte át. — A helybeli kir. pénzügyigazgatóság Bereczky Zsigmond végzett főgimnáziumi tanulót a helybeli kir. adóhivatalhoz adóhivatali gyakornoknak nevezte ki.

— **Az udvarhelyi róm. kath. espereskerület** közelebből tartott ülésében Szabó Albert kir. közjegyző helyett Embery Árpád róm. kath. főgymnasiumi rendes tanárt státusgyűlési képviselőnek választotta. A tehetséges, kiváló tulajdonsággal bíró tanár bizonyára méltóképpen és a legjobban fogja betölteni szép elhivatását, melyet az espereskerület közbizalma reá ruházott.

— **Jubileum.** Kedden f. hó 11-én ünnepli szülinévnapunk Micseyné B á c s k a y Julcsa 25 éves színészi működésének jubileumát, mely alkalommal: »A k o r n e v i l l e i h a r a n g o k« operette kerül színre, a társulat összes tagjainak közreműködésével, úgy hogy a legkisebb szerepeket is elsőrendű tagok vállalták el. A jubilans közönségünknek régi kedvence és így azt hiszszük, hogy úgy a közönség, mint a t. színügyi bizottság is szívesen csatlakozik azon szerény ünnephez, melyet a társulat nem az igazgatónéjának, de közkedveltségű kollégájának rendez. M. B á c s k a y Julcsa nemcsak a vidéki nagyobb színházaknak, de a budapesti népszínháznak is éveken át elsőrendű tagja volt s mint ilyen mindenhol kivívta, úgy a sajtó, mint a közönség elismerését, mert gyönyörű hangjával, örökvidám kedélyével, eredeti alakításával mindig magával tudta ragadni hallgatóságát. Midőn 25 — többször tövises, mint rózsás — évek után, nálunk ünnepli szülinévnapját forduló ünnepét, hiszszük és reméljük, hogy közönségünk sem mulasztja el régi kedvencének a szeretet és elismerés adóját méltó módon kifejezni.

— **A Székelykereszturi Székely Társaság** m. hó 29-én tartotta rendes ülését, melyen Jakab István es Szász Ferencz tagok a debreczeni és aradi karácsoni Bazárra küldendő székely szövöipari termékekből mutattak be igen szép darabokat. Ezek úgy a kiállítás, minőség, mint az ár tekintetében bármikor kiállják a versenyt a gyári cikkekkel szemben. Elhatározta a társaság, hogy ezen székely termékek minél nagyobb körben való elterjesztését előmozdítja. A Székelykeresztúron felállítandó Petőfi- és Bem-emlék táblák elkészítése végett a társaság Hargita Nándor ipariskolai igazgató-tanárt keresi meg.

— **Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület választmánya** f. hó 11-én d. u. 3 órakor a megyeház kistermében ülést tart, a melyen első sorban a parajdvideki faértékesítő- és a havasalji kerületben legelőértékesítő szövetkezetek alakításának a módjai lesznek megállapítandók, a melyre ép ezért a választmány tagjainak minél teljesebb számban való megjelenését kéri az elnökség.

— **Egy irodaigazgató öngyilkossága.** Szücs Pál helybeli kir. törvényszékünk szorgalmas munkásságu irodaigazgatója e hó 2-án, a délutáni órákban hivatali helyiségében fűbelőtte magát. Másnap reggel halva találták meg íróasztala mellett. Három levelet hagyott hátra s azokban elpanaszolja, hogy maró betegsége kergette a halálba. Temetése e hó 4-én a kir. törvényszék bírói és tisztviselői karának részvételével volt.

— **A székelyudvarhelyi ev. ref. egyházi értekezlet** e hó 2-án tartott rendkívüli közgyűlésén megejtette a szükséges választásokat, megállapította az értekezlet ez évi programját, melynek végrehajtására egy 12 tagu bizottságot küldött ki.

— **Az oklándi kaszinó** előtt lefolyó kánális patak partján egy a mult ősön ültetett szép almafa csemete a tavaszon jóformán ki sem levelezett s most már a mult hó végén teljes virágzásban hirdeti az ottani faiskola dicsőségét. Az utszéli eperfa csemeték is gyönyörűen integetnek a jövő-menők felé, most már szabályozott egyenruhában. A faiskola mestere közelebből nagy értekezletet hívott össze saját indításából, mely nagy

Hivatalos rész.

Járványok. Udvarhelyvármegye alispánjától. 15791, 15792., 15817., 15836., 15888., 15886., 15930—902. alisp. sz. Székelyudvarhely város polgármesterének és valamennyi község előljáróságának. Közhírré tétel végett értesitem, hogy Atyha, Parajd és Martonos községek szarvasmarhaállományaihoz a ragadós száj- és körömfájás szörványosan fellépett és a községi zárlatok elrendeltettek. Ellenben a Kápolnásóláhfalu, Bögöz és Telekfalva községek sertésállományaihoz uralgott sertésvész illetve sertésorbáncz és Homoródalmás lóállományában járványosan uralgott rühkór megszűnt és az ezekre vonatkozó zárlatok feloldattak. Székelyudvarhely, 1902. nov. 4-én, Dr Damokos, alispán.

Felfogott és elveszett állatok. Udvarhelyvármegye alispánjától. 15362., 14676., 15139., 15451., 15477., 15455., 15819., 15820—902. alisp. sz. Valamennyi község előljáróságának és Székelyudvarhely város polgármesterének. Közhírré tétel végett értesitem, hogy f. évi okt. 14-én Muzsna község határán 1 drb pejkanca szopós cssikójával és egy 3 év körüli pejkanca (egyik hátsó lába nyomorék, homlokán kis holddal), mindkettő bélyegtelen — felfogott. A Tartod mezején nyaralt szüzugyából f. évi szeptember 25-én d. u. 2 órakor elveszett egy drb 2 évet betöltött (fehér szőrű, előre álló fehér szarvu (kajla), jobb fülében a szüz gulya pléh jegye 102. számmal jelezve) üsző tinó. Mult hó 5-én pedig a homoródszentpáli bivalcsordához egy 8—9 éves körüli jegytelen bivaltehen tévedett és azóta Homoródszentpálon gondozzák. — Homoródkarácsonfalvi Szentpáli Zsigmondnak m. hó 19-én éjjel két 5 éves barna lova (egyiknek homlokán csillag és bal lába csuklóban fehér) elveszett. Abásfalvi Szócs Andrásnak m. hó 15-én a legelőről 2 drb herélt lova (3 évesek) elveszett. Egyik sötét szürke, a másik barna; előbbin „p”, utóbbin a „G. T.” jegy van. Tibód községben 2 drb két éves szürke szőrű, jegytelen paripa m. hó 17-ike óta felfogva tartatik. Oroszhegyen 1 drb 3 éves fehér szőrű fehéres szarvu, széles fejú ökröt m. hó 25-én felfogtak. Bedő István hodgyai lakosnak f. évi okt. 23-án a lengyelfalvi őrzőháztól 1 drb pejszőrű kanczája eltévedt. Homlokán csillag 2 hátulsó lába gyűrűs, hátáról a szőr lekopott. Székelyudvarhely, 1902. november 3-án. Dr Damokos, alispán.

Eltűnt leányka. Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 15793—902. alisp. Valamennyi községi előljáróságának és Székelyudvarhely város polgármesterének. Legszélesebb körben leendő közzetés és közhírré tétel végett értesitem, hogy Kovács Bálint Györgyné, szül. Bartos Lidia muzsnai lakos Lidi nevű leánya, a ki Agyagfalván Schvechter Mózesnél lakott, folyó hó 13-án nyomtalanul eltűnt. Személyleírás: Születési év 1890., vallása ev. ref., termete közepes, arcza kerek, szeme kék, szemöldöke gesztenye, orra rendes, szája rendes, fogai épek. Sz.-udvarhelyen, 1902. évi november hó 4-én. Damokos, alispán.

Pályázat erdőőri és erdőszolgai állásra. Sz. 584—902 közig. Pályázati hirdetmény. A székelyudvarhelyi m. kir. állami erdőhivatal kerületében levő fülei hatósági erdőőri és felsőrakosi hatósági erdőszolgai állások megüresedvén, az ezen a szabályrendeletileg megállapított illetmények élvezetével összekötött állások betöltése céljából pályázat nyitattik. Ezen állásokra pályázni szándékozók felhívhatnak, hogy az erdőtörvény 37. §-ában foglalt teljes minősítésüket, ép és egészséges testalkatukat, életkorukat, valamint eddigi alkalmaztatásukat és a magyar nyelvnek szóban és írásban való tökéletes birását igazoló okmányokkal felszerelt és szabályszerűen bélyegzett, sajátkezűleg irt kérvényüket legkésőbb f. évi november hó 20-ik napjának déli 12 óráig a székelyudvarhelyi m. kir. állami erdőhivatalhoz annál is inkább nyújtsák be, mivel a később érkezők figyelembe vételét nem fognak. Udvarhelyvármegye köz. erdészeti bizottságának Székelyudvarhely, 1902. évi október hó 20-án tartott üléséből. Damokos, alispán, elnök.

Házalás megtiltása. Másolat. 93. 106., 110—1902. B. M. számú körrendelet. Nova-Gradiska község területén a házalást eltöltő körrendelet jóváhagyása tárgyában. Valamennyi vármegyei és

városi törvényhatóságnak. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur f. évi szeptember hó 12-én 58.269. sz. a. kelt átiratában közli velem, hogy vett értesülése szerint a horvát-szlavon-dalmát kir. országos kormány f. évi augusztus hó 15-én 54.688. sz. a. jóváhagyta azon szabályrendeletet, melylyel a házalókereskedés Nova-Gradiska község területén a fennálló házalási szabályok 17-ik §-ában és ezen §-kiegészítő későbbi rendeletekben bizonyos vidékek lakóinak biztosított jogok épségben tartása mellett eltiltott. Miről a címet közhírrététel végett értesitem. Budapest, 1902. évi október hó 12-én. A miniszter meghagyásából Dr Sélley sk. miniszteri tanácsos. Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz.: 15251—902. alisp. Valamennyi község előljáróságának. Miről közhírré tétel végett értesitem. Székelyudvarhely, 1902. október hó 22-én. Damokos, alispán.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 filléért, vastagabb betűvel 8 filléért közöl a kiadóhivatal.

Jó házi-koszt kapható esetleg lakással. Hol — megmondja a kiadóhivatal.

Jó és olcsó asztali és csemegeborok Székely-Udvarhely Farnengel Gyulánál kaphatók.

Törlő- és táblaszivacsok legnagyobb választékban, olcsó árak mellett a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában kaphatók.

Legfinomabb cukrász-sütemények Ernszt György cukrászátában Székely-Udvarhelyt (Fóter, piacszor) kaphatók. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

KOCSIK

kiváló minőségben és olcsó árakon állandóan kaphatók:

Albert Péter

kovácsmesternél Székely-Udvarhelyt.

Használt kocsikat becserél és kijavit. 6—52

Kiadó lakások.

A Főpiac téren két udvari lakás 3—3 szobából álló, konyha, pincze és mellék helyiségekkel ellátott, egyik emeletes, földszintes, egyes szoba ügyvédi, vagy más irodának alkalmas: pincze- és raktárhelyiségek kereskedőknek azonnal kiadók és elfoglalhatók. Értekezhetni a tulajdonos: **KONCZ ÁRMIN** gyógyszerészszel.

Tanulmányi szabadalmak

bejelentését, védjegyek és mustrák bőlajstromoztatását előnyös feltételek mellett teljesíti **TAKÁCS GYÖZŐ** és **TARSA** elsőrendű mérnöki és hites szabadalmi ügyvivői iroda Budapest, VII. ker. Kerepesi-u. 40. sz. a. Felvilágosításokat a nevezett iroda, valamint a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatala is készséggel nyújt ugy a vármegyebeli, mint a vidéki érdeklődő közönségnek. Ugyancsak a fenti cég mérésélt áron szállít saját rendszere szerint készített kitéző fémcementet, mely vaskorlátoknak és hasonlóknak kövekben való megerősítésénél **olom**, vagy **kén helyett meglepő eredményrel** alkalmazható. Acetylen- és villamos világítási berendezések, kellekek nagyban és kicsiben, Költségvetések, előmértek szerkesztése.

Szám 4340—902. tkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Fülöp Mózes végrehajta'ónak ifj. Balázs Samuel végrehajtást szenvedő elleni 200 korona tőkekövetelés s járulékal iránti végrehajtási ügyében a bethlen-

falvi 94. számú tkvben A + 177. hr. sz. ingatlan 4 K, 178. hr. sz. ingatlan 20 K, 179. hr. sz. ingatlan 320 K, 391. hr. sz. ingatlan 4 K, 401. hr. sz. ingatlan 4 K, 402. hr. sz. ingatlan 4 K, 406. hr. sz. ingatlan 8 K, 407. hr. sz. ingatlan 24 K, 408. hr. sz. ingatlan 26 K, 832. hr. sz. ingatlan 16 K, 833. hr. sz. ingatlan 12 K, 851. hr. sz. ingatlan 12 K, 852. hr. sz. ingatlan 14 K, 1022. hr. sz. ingatlan 32 K, 1023. hr. sz. ingatlan 20 K, 1175., 1176. hr. sz. ingatlan 16 K, 1177. hr. sz. ingatlan 12 K, 1316. hr. sz. ingatlan 24 K, 1490. hr. sz. ingatlan 14 K, 1963. hr. sz. ingatlan 22 K, 1997. hr. sz. ingatlan 24 K, 2052.2. hr. sz. ingatlan 8 K, 2150. hr. sz. ingatlan 16 K, 2151. hr. sz. ingatlan 10 K, 2228. hr. sz. ingatlan 42 K, 2265.1. hr. sz. ingatlan 36 K, 2440. hr. sz. ingatlan 18 K, 2476. hr. sz. ingatlanra 14 K, 2478. hr. sz. ingatlan 12 K, 2614.6. hr. sz. ingatlan 6 K, 2655.22. hr. sz. ingatlan 4 K, 2674.11. hr. sz. ingatlan 4 K, 2752.16. hr. sz. ingatlan 2 K, 2752.28. hr. sz. ingatlan 6 K, 2801.22. hr. sz. ingatlan 4 K, 2872. hr. sz. ingatlan 14 K, 2873. hr. sz. ingatlan 22 K, 2874. hr. sz. ingatlan 36 K, 3270. hr. sz. ingatlan 2 K, 3271. hr. sz. ingatlan 2 K, 3272. hr. sz. ingatlan 4 K, 3527. hr. sz. ingatlan 6 K, 3528. hr. sz. ingatlanra 4 K, 3761. hr. sz. ingatlanra 4 K becsértékben ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1902. évi november hó 13-ik napján d. e. 9 órakor** Bethlenfalva község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog, az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy ova-dékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. Székelyudvarhely, 1902. július hó 14-ik napján.

Dr VOITH,
kir. tszéki bíró.

Fogorvos PERL JÓZSEF

AMERICAN DENTIST

☞ Székelyudvarhelyre megérkezett. ☜

Készít műfogakat és légnymatu fogsorokat vulkánitban és aranyban. Korona és hidmunka (szájpadlás nélkül).

Végez mindennemű fogorvosi műtéteket, u. m.: fogaknak teljesen fájdalom nélkül való kihuzását, fogak és gyökerek tömését arany-nyal és más jónak bizonyult tömő-anyaggal.

Lakása: Budapest-szálloda I. sz.
Rendel d. e. 9—12 és d. u. 2—5 óráig.
Tartózkodási idő néhány nap.

Verseny ajánlati hirdetmény.

A vagyon bukott székelyegyleti első takarékpénztár csödválasztmánya a csödtömeg tulajdonát képező székelykereszturi 1295. számú tkvben A + 6. rend szám alatt felvett ingatlan, valamint a rajta levő összes épületek és tartozékok eladását határozta el.

A felépitmények állanak: egy új emeletes kőházból, mely 24 lakszobát, 5 konyhát, 6 kamarát és 1 pinczét foglal magában, továbbá egy régi lakházból, kocszi szinből, raktárházakból, istállókból, jégveremből, faskamarákból és jelenleg a székely borkereskedés részvénytársaság által bérelt boros pinczéből. A telek egész területe 2 hold 923 □ ölet tesz.

Venni szándékozók felhívom, hogy zárt írásbeli ajánlataikat a csödválasztmányhoz, vagy alulírott tömeggondnok kezéhez **folyó évi november hó 30. napjalg** nyújtsák be. Ha megfelelő és a forgalmi értéket megközelítő ajánlat nem tétetik, az eladás eszközöltetni nem fog.

Székelyudvarhely, 1902. novem. 1-én.

Dr LUKÁCSFFY ISTVÁN,
ügyvéd, tömeggondnok.

Sz. 604—1902. kgl.

Faarverési hirdetemény.

A homoródmási birtokosság tulajdonát képező s az ideiglenes üzemtervben 1901—1905. évekre kihasználásra előirt 17280 kholdról a hatósági becslés szerint 9262 m² bükk mifa és 37048 m² bükk tűzifából álló fatömeg 15838 korona becsár mint kikiáltási ár mellett folyó évi november hó 20-ik napján délelőtt 10 órakor Homoród-Almás község házánál írásbeli zárt ajánlattal egybekötött nyilvános árverés útján becsár felül elfog adadni.

Az írásbeli ajánlatok az árverés megkezdése előtt az árverés vezetőjének adandók át.

Az árverésen részt vevők a kikiáltási ár 10 százalékát 1583 koronát készpénzben avagy óvadékképes értékpapirban letenni kötelesek.

Utóajánlat egyáltalában nem fogadjatik el.

Az árverési és szerződési feltételek a közbirtokossági elnökél Homoród-Almásban megtekinthetők.

Homoród-Almásban, 1902. évi október hó 27-én

A közbirtokosság elnöke.

Szám 2659—902. tkvi.

Árverési hirdeteményi kivonat.

A kereszturni kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Barabás György végrehajthatónak Barabás Mihály végrehajtást szenvedő elleni 44 K tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a sz.-udvarhelyi kir. törvényszék, sz.-kereszturni kir. járásbíróóság területén lévő szentdemeteri 24. sz. tkben foglalt A I. 1—4. sz. 54., 55., 467., 468., 877.,

878. és 1128. hr. sz. ingatlanokra egészben és egytömegben 694 koronában ezennel az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi december hó 22-ik napjának d. e. 9 órakor Szentdemeter község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság.

Szekelykereszturt, 1902. szeptember hó 30-án.

VERESS, kir. albiró.

Szám 4216—902. tkvi.

Hirdetemény.

Kisköde község telekkönyveinek birtok szabályozás következtében az 1869. évi 2579. sz. szabályrendelethez képest átalakított és ezzel egyidejűleg mindazok ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cz. a. tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. XXIX. t.-czikben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantositatik.

E czélból az átalakítási munkálat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1902. évi december 9-ik napján fog kezdődni. Ennélfogva felhivatnak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új tkvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jöhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, a kik a tkjvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

3. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de tkvi bekebelezésre alkalmas okiratok nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t.-cz. 15—18. és az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerzések irarkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó tkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bejegyzésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaitak ezen az uton többé nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek és

4. azok, akiknek javára már megszünt egyb. jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törölését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezménytől elesnek.

Kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóság. Székelykereszturt, 1902. évi október 10-én.

VERESS, kir. albiró.

MAGYAR KÖNYVTÁR

Kiadja: LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai) cs és kir. udv. könyvkereskedése Budapest, Andrásy-ut 21.

Egyes szám ára 30 fillér.

A zárjelbe tett név a fordító, illetve a közreboocsájto neve. A * jelöltek számművek.

Szerkeszti: RADÓ ANTAL.

Minden füzet egyenkint kapható.

- 1. Katona J. Bank-bán. (Beóthy Zs.)
2. Manpassant. Apró elb. (Tóth B.)
3. Bersenyi D. Valogatott ódái.
4. Coppée. Kovácsok sztrájkja s egyéb elb. költem. (Radó A.)
5. Kisfaludy K. A kerék. (Beóthy.)
6. Sípulus. Humoreszkek.
7. De Amicis. A bor. (Tóth B.)
8. Zinyi S. Szegedi veszed. (Bánóczy.)
9. Maurier-Potter. Trilby. (Fái B.)
10. Csokonai. Dorottya. (Négyessy.)
11—12. Arany János válogatott balladái. Isk. kiad. (Rádó.)
13. Olasz elbeszélők tára. (Rádó.)
14. Petőfi. Utj. rajzok.
15. Dumas. A kaméliás hölgy. (Szemerer Attila.)
16. Szomaházy. Légyott hármásban.
17. Francia elbesz. tára. (Ambrus Z.)
18. Rometta. A becselenek. (Rádó A.)
19. Kisfaludy K. válogatott költeményei. (Bánóczy József.)
20—21. Shakspeare. Szentiványi.
22. Kármán. Fanni hagyományai. Álom. (Arany J. Isk. kiadás.) (Bánóczy József.)
23. Byron. Manfred. (Arányi E.)
24. Agai Adolf. Viola Vera.
25. Sardon és Najac. Vajunkel. (Fái B.)
26. Deák F. 1861-iki első felirati beszéde.
27. Aischylos. A Ielánczolt Promethész. (Zilahy Károly.)
28. Hársányi. A dász történetek.
29. Murger-Barriere. Bohémélet. (Rádó A.)
30. Béla király névtelen jegyzőjének könyve. (Szabó-Milka.)
31. Molière. Dandin Gy. (Hevesi S.)
32. Gracsa G. 1848. március 15.
33. Bourget. 3 elbeszélők. (Hevesi.)
34. Szabolcska Mihály. Versek.
35. Turgenyev. Az ótúdi kerék. (Sz. Nagy J.)
36. Kossuth 1848. jul. 11-iki beszéde.
37. Flannanion Camille. Csulagok esték. (Tóth B.)
38. Tóth K. A király házasság.
39. Dros. Az úr, az asszony és a baba. (Béni Gy.)
40. Vértési A. Kisvárosi történetek.
41. Ibsen. A négyülös. (Vikár B.)
42. A kurucvilág költész. (Kardos A.)
43. Schiller. A messinai menyasszony. (Váradai A.)
44. Petőfi. Elbesz. és hírlapi cikkek.
45. Poe. Rejtelm. történetek. (Tóth B.)
46. Jókai M. Emlékbeszéd Rudólf trónörököséről.
47. Koema A. Vig elbeszélők.
48. Butti. Az erkölcsisten. (Tóth B.)
49. Petőfi Sándor J. naplója és levelei Térey Marhoz. Jókai előszavával.
50. Tennyson. Arden Enoch. (Lőrinczy Leher) Zs.)
51. Murai K. Huszárszerelme.
52. Magyar néphaladók. (Morvay.)
53. Czevalotti. Enekek éneke. (Rádó A.)
54. Fay válogatott meséi. (Bádcis.)
55. Saiguanó gróf. A medve. (Ambruzovics D.)
56. Ambrus Zoltán. Hajótörtétek.
57. Meyer Konrad. Egy szegény ifju szenvedése. (Hevesi S.)
58—59. Jókai. Helvita.
60. Csehov. Falusi asszonyok. (Szabó D.)
61. Kölcsey válogatott beszédei.
62. Yhe. Ujjászületés. Amerikai reg.
63. Aldsey. Pázmány Péter élete.
64. Falk M. Erzsébet királynéről.
65. Ciceró. Az öregesgról. (4. kiadás.)
66. Rudyard Kipling. Indiai elbeszélők. (Mikes L.)
67. Kabos Ede. A csegeri kalapok és egyéb történetek.
68. Szalárdy János siralmas krónikája. (Angyal D.)
69—70. Arany. Toldi. (Isk. kiadás.)
71. Molière. A fősvény. (Hevesi S.)
72. Jókai. A fipete ver.
73. Plutarchos. Perikles. (Kacsókvics.)
74—75. Arany. Kiseb költeményei. (Moravcsik.) (Iskolai kiadás.)
76. Spanyol elbeszélők. (Szalay E.)
77. Nansen Fr. Ejen és jégön át. I. A Fram utja. (Brózik K.)
78. Nansen Fr. Ejen és jégön át. II. A szánút. (Brózik K.)
79. Gvadányi. A peleskei nótárius. (Kardos Albert.)
80. Bracco. Pietro Caruso. Verga. Paraszthécslet. (Rádó.)
81. Mikszáth K. Két elbeszélés.
82. Coppée. Henriette. (Bottlikné Tölgyessy M.)
83. Matilde Serao. Lányok. (Tóth B.)
84. Sophokles. Antigone. (Kemenes J.)
85. Abrányi G. Márciusi dalok.
86. Tolnay Lajos. A nagygyorsok.
87—88. Arany. Toldi estje. (Bánóczy J.) (Iskolai kiadás.)
89. Giacosa. Boros szerelme. (Rádó A.)
90. Helmi válogatott meséi. (Imre.)
91. Musset. Tizian fia. (Marquis G.)
92. Kélland. Elbeszélők. Ritók.
93. Wells. Világok harca. I. rész. (Mikes Lajos.)
94. Ugyanaz. II. rész.
95. Kölcsey válog. versei. (Négyessy.)
96. Boccaccio válogatott elb. (Rádó A.)
97. Keleti G. (idős) Markó Károly.
98. Francia elbeszélők. (Ambrus Z. és Tölgyessy M.)
99. Olasz elbeszélők. (Tóth B.)
100. Jókai M. Szép Angyalok.
101. Arany J. Az első lopás. Jókai elősz. (Komáromy L.) (Isk. kiad.)
102—105. Arany. Szemelvények Toldi szerelméből. (Moravcsik.) (Isk. k.)
106—108. Shakspeare. János király. (Arany.) (Isk. kiad.)
109—112. Shakspeare. Hamlet. Arany. (Isk. kiad.)
113. Papp D. Utolsó szerelme.
114. Molière. Botsinátta doktor. (Gábányi Árpád.)
115. Virág Boudék. válogatott költeményei. (Zsuzsika A.)
116. Murai Károly. Mese-mese.
117. Kerekháros-káté. (Dr. Korchmáros Kálmán.)
118. Orosz elbesz. tára. (Ambruzovics) s szerelme. (Tóth B.)
119. Salavatore. Krónika. Erősebb a szerelme. (Tóth B.)
120. Cseres L. története. (Angyal.)
121—122. Arany. Katalin. Kevélyháza. Szent-László füve. (Radnay) (Isk. K.)
123. Ibsen. A társadalom támasza.
124. Coppée. Adós Ezzes Reg. (Tóth B.)
125. Kisfaludy S. válogatott regéi. Csobánecz. — Tátika. — Dobozy Mihály és hitvese. (Szigetvári Iván)
126. Tolstoj. Népies elbeszélők. (Szabó E.)
127. Becsky L. Amerikába és vissza.
128. Byron. Kain. (Mikes Lajos.)
129. Kóbor Tamás. Elbeszélők.
130. Kacsinsky Ferencs levelei. Szemelvények. (Dr. Váczy J.)
131—132. Moeller. Az arany-csinát. (Szerdahely Sándor.)
133. Angyal D. Bethlen Gábor élet-rajza. Számos képpel.
134. Sípulus. (Rákosi V.) Ujjab humoreszkek.
135. Kacsinsky F. Pályám emlékezete. Szemelvények. (Balassa.)
136. Zöldi. Színész-történetek.
137—139. Arany. Buda halála. (Moravcsik Géza.) (Isk. kiad.)
140. Anatole France. Régi dolgok. Elbeszélők. (Ambrus Z.)
141. Poe E. Rejtelm. történetek. Második sorozat. (Tolnay Vilmos.)
142. Molière. Akágyeskedők. (Hevesi.)
143. Thury Z. Urak és parasztlak. (Eh.)
144. Arany. Vojtina ars poetikája. (Kelemen Béla.) (Isk. kiad.)
145. Tündi Sebestyén válogatott történelmi énekei. (Perényi A.)
146. Tóth E. A toloncz.
147. Saabóné Nagall Janka. Mara és egyéb történetek.
148. Kisfaludy Károly vig elbeszélők. (Bánóczy J.)
149. Kipling. A Dsungel könyve. (Mikes L.)
150. Magyar népdalok. (Kovács A.) (Iskolai kiadás.)
151—153. Kempis. Krisztus követségéről.
154. Jókai M. Ne nyujt hozzám.
155—156. Eshüdek és eshüdtörök könyve. (K. Nagy S.)
157. Wells. Az időgép. (Mikes.)
158. Petőfi. Családi versei. (Szinyei F.) Képekkel.
159. Tábori R. Különös történetek.
160. Ouida. (Tonia. T. Fenyevesy Sz.)
161. Francia elbesz. tára. (Ambrus és Hevesi.)
162. Aischylos. Agamemnon. (Váradai Antal.)
163. Petőfi. A helység kalapácsa. János vitéz. Bányász. Képekkel.
164. Kipling. Indiai történetek. II. (Marquis Géza.)
165. Májtűhész Flóra. Spanyolországi képek.
166. Verseygy Ferencs válogatott költeményei. (Madarász F.)
167. Plutarchos. Coriolanus. (Dr. Kacsókvics Kálmán.)
168. Minerva. G. és Apór P.
169—170. Dosztojevskij. A játékos naplója. (Szabó Endre.)
171. Petőfi. Táj- és életképek. (Vajda)
172. Barium milliárd. (Domokos E.)
173. Rádó Antal. Két olasz költem.
174. Kenédy Géza. Harom elbesz.
175. Jókai M. Kiseb alkalmi beszédek. (Szinyei Ferencz.)
176. Id. Abrányi Kornél. Jellem-rajza a magyar zenevilágból.
177—178. Szencere-Maróczy. A sakkjáték kézikönyve. Képekkel.
179—180. Shakspeare. Coriolanus. (Petőfi—Rádó.)
181. Petőfi S. vegyes költeményei. I. r. (Balassa J.) Képekkel.
182. Heine Kéttém. (Erdődi S.)
183. Vanderheym I. G. Húsz hónap Abessziniában. (Brózik.) Képekkel.
184. Tarczal. Dönt vitéz Romában.
185. Jean Racine. Phaedra. (Árbányi)
186. Balassa Bálint válogatott költeményei. (Erdélyi Pál.)
187. Patapenko. Egy vén diák elbeszélése. (Ambruzovics D.)
188. A décsi képes krónika. Madzsar I. (Szemelvények.)
189. Conan Doyle. Doktor Holmes kalandjai. I. (Lándor T.)
190. Győrfi. (Andor J.) Margitka szöke és egyéb történetek.
191. Kipling. A Dsungel könyve. II. (Mikes Lajos.) Képekkel.
192. Ouida. A Dsungel. (Paulovits.)
193. Jókai Mór. Tallérossy Zebulon levelei Múndavár Adámhoz. (Váradai Béla.)
194. Verga. A farkas. (Rádó Antal)
195. Német elbeszélők tára. Heyse. Hoffmann. Mackay. (Alexand. E.)
196. Mikes Kelemen válogatott történelmi válogatott. (Bánóczy J.)
197. Jókai Mór. Emberfejek.
198. Herzog F. Elbeszélők.
199. Yunius. (Zilahy Kis B.) Katona J. élete.
200. Rákosi Jenő. Aesopus.
201. Cornelius Nepos. Hires férfiakról. (Dr. Székely István.)
202. Kisfaludy Károly. Szilágyi Mihály szabadulása. — Mátys déák. Hűség próbája. (Bánóczy József.)
203. Eugène Brieux. A dőlő. (Gábor Ignác.)
204. Charles Dickens. Vázlatok. Fortitosa. (G. Pogány I. és Pogány M.)
205. Ambrus Z. Arnykalakok.
206. Kadár Emil. Elbeszélők.
207—208. H. G. Wells. Dr. Moreau szigete. (Mikes Lajos.)
209. A Kalevalából. A Lemminkäinen-ról. (Vikár B.)
210. Petőfi költeményei. Élete és költészete. (Somogyi Gyula.)
211. Földi Ferencs. Harom elbesz. a Téli Éjszakák-ból. (Rádó A.)
212. Eudródi Sándor. Ghitta. — Az otthon világból.
213. Multatuli. Szaidza és egyéb történetek. (Gábor Ignác.)
214—215. Shakspeare. Othello, a velencei mór. (Mikes Lajos.)
216. Zinyi. Álom. (Ferenczi Z.)
217. Bárony István. Szól a puska.
218. Angol elbesz. tára. (Phillips, — Merrick, — Beeke.) (Marquis G.)
219. Gerhart Hauptmann. A takácsok. (Komor Gyula.)
220. Petőfi. Az apostol. Jakab Ó.
221. Rádó A. Dante.
222. Conan Doyle. Doktor Holmes kalandjai. (Lándor T.) II. sor.
223—224. Mikszáth K. A jó palócok.
225. Ferrer. Loti. Tűnő kepek. (Dr. Marquis Géza.)
226. Tóth Ede. A falu rossza.
227. Kézai Simon. Magyar krónikája. (Császár Mihály.)
228. Benedek Elek. Apró történetek.
229. Charles de Berkeley. A kis márkine. (Lándor Tivadar.)
230. Petőfi Elbesz. költ. I. (Rádó V.)
231—232. Edmund Rostand. Cyrano de Bergerac. (Ábrányi E.)
233—234. Benito Perez Galdos. Elektra. (Rádó Antal)
235. Petőfi. Romanczok. Lenkei H.
236—237. Virgílius. Aeneis. I. 1—5. ének. Baróti Szabó Dávid. (Rádó-Tóth.)
238—239. Gr. Szechenyi I. Hét.
240. Petőfi Elbesz. költ. II. (Rádó V.)
241—245. Mikszáth. Sz. Péter esernyője.
246. Hóféherke. (Bródy Sándor.)
247. Amerikai elbeszélők. Angolb. Ford. (Szappanos Aladár.)
248. Helmi J. Gerlie és egyéb tört.
249. Földi Ferencs versei.
250. Petőfi. Barátság és szerelem. II.
251. Kipling. Dsungel könyve. III.
252. Gorkij Maxim. Csudra Makar és egyéb elbeszélők. (Ambruzovics)
253. Francia elbesz. tára. IV.
254. Jókai M. Népvilág. Elb. Isk. k.
255—256. Schiller. Tell Vilmos. (Váradai)
257—258. Brieux. A város talár. (Lándor T.)
259. Galeotto Marzio. Mátys királyról. (Császár M.)
260—261. Jókai M. Válogatott részek az új fidesur c. regényből. Isk. k.
262. Lenau költeményeiből. (Feleki Sándor.)
263. Tulsek Anna. Örvény és egyéb elbeszélők.
264—265. Tolstoj Leo. A sötétsg. országa. Bráma. (Szabó E.)
266—267. André Theuriot. Virág-erdő. Regény. (Lándor Tivadar.)
268. Salustius. Catilina összeesküvése. Ford. Kacsinsky Ferencz (Wirth Gyula.)
269. Gorkij Maxim. Malva. Elbeszélés. (Yartin.)
270. Petőfi. Barátság és szerelem II. (Ferenczi Z.) Tulli Odon képeivel.
271—72. Apponyi Albert gróf válogatott beszédei. (Kőrösi Henrik.)
273. Conan Doyle. Dr. Holmes kalandjai III. sor. (Lándor Tivadar.)
274. Ouida. A kis tolvaj és egyéb elbeszélők. (Marosi Ilona.)
275. Peisner Ignác. Képek a régi Pest-Budáról.
276. Turgenyev. A legyelekmény. Szinnu. (Barabás Ábel.)
277—278. Mikszáth Kálmán. A tót atyafiak.
279. Tacitus. Germania. (Tonelli Sándor.)
280. Petőfi. Haza és szabadság. I.
281. Kenechey Jenő. Bodrogközti történetek.
282. Maeterlinck Maurice. A hivataln. vendég. — A vakok. (Dr. Marquis Géza.)
283. Jókai Mór. Március 15-iki szöveg. — A szabadságharczónál.
284. Ambrus Zoltán. Bersenyi báró és családja I. sorozat.
285. Ugyanaz. II. sorozat.
286. Jeanne Marri. A kirlér nem szól a krónika.
287. Plutarchos. C. J. Caesar. (Kacsókvics K.)
288—289. Shakspeare. Romeo és Julia. Ford. (Telekes Béla.)
289. Petőfi. Haza és szabadság. II.
290. Jókai Mór. Petőfi Sándorról.
291. Ouida. Válogatott a G. huron.
292—294. Vergílius. Aeneis. II. füzet. (6—10 ének). Ford. B. Szabó D. (Rádó-Tóth.)
295. Turgenyev Sz. Iedn. Csöndes vidékek. (Szabó E.)
296. Szomaházy I. Elhibázott élet és egyéb történetek.
297—298. Vergílius. Aeneis. III. füz. (11—12. ének). Ford. Baróti Szabó Dávid. (Rádó-Tóth.)
299. Gorkij M. Huszonhat és egy.
300. Dóczy Lajos. Csokonai.
301. Petőfi. Vegyes költemények. II.

Megrendelhető a „SZEKELY-UDVARHELY” kiadóhivatalában BETEGH PÁL könyv-, papír-, iró- és rajzszekerkereskedésében

Szekelyudvarhelyt.

REMEKIR... Igen előnyös... Monog... Iskolahegedük és hegedűfelszerelések nagy választékban és olcsón kaphatók

REMEKIROK
KÉPES KÖNYVTÁRA
 Igen előnyös részletfizetésre kapható a „SZEKELY-UDVARHELY” kiadóhivatalában.
Szekelyudvarhelyt.

Unghváry
 László

(Czeplédi) 300 holdas birtom termő szőlőtelepének, továbbá gyümölcs- és szőlőliskolájának árjegyzéke megjelöl, hol 5 krajczártól felfelé nemes csemeték, 2 forinttól felfelé sima és gyökeres szőlővesszők; továbbá — 10 — 18 forinttól felfelé sajáttermésű rendkívül finom újborek kaphatók. Ezenkívül mindenféle gyümölcsfa-vadoncz, akác- és gleditschia-csemeték. Tetszők árjegyzéket (borról is) kérni.

DERZSI ÁRPÁD épület- és díszmű bádogos

Szekely-Udvarhelyt (Szombafalvi-utca, a kerületi be tegsegélyző pénz tár mellett), elvállal minden e szakába vágómunkálatokat, u. m. torony- és házfedést, ócska fedelek kijavítását. Raktáron tart mindenféle konyha eszközöket, házi szükségleteket, kertészeti cikkeket és fürdőkádakat. Vidéki megrendeléseket lelkiismeretes pontossággal teljesít. — *Költségvetéseket díjtalanul elkészít.* h—26.

Köhögés és rekedtség ellen nincs jobb a **RÉTHY-féle**

pemetefü cukorkánál,

de vásárlásánál vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

*** 1 doboz ára 60 fillér. ***
 Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony - Pain - Expeller
 egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghúléseknél.
Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czepléggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József,** gyógyszerésznél Budapesten.
 Richter F. Ad. és társa,
 csász. és kir. udvari szállítók. Rudolstadt.

KADÁR-ÜZLET
 van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlani. — **Raktáron** tartok: borshordókat, fenyőkádakat, csebreket, kártyákat és dezsákat. — Elvállalok gyári, raktár- és pinzeberendezéseket pontos és szolid kivitelben. — Javításokat gyorsan és olcsón teljesítek. — Hordók hitelesítését is elvállalom. — Szives pártfogást kérve, vagyok kész szolgálattal.
Magyari Istán,
 kádár-mester.
 5-25

Monogramm

ruha

jelzéséhez

kivarráshoz.

Igen jól használható **pecsétnyomó**nak és bélyegző festékekhez.
Minden névre kaphatók 1 koronáért.

„DIADAL” magyar rugyanta kézi nyomdák

legnagyobb választékban 2 koronától 15 koronáig. — Piros, ibolyakék, fekete stb bélyegzőfestékek; „DIADAL” rugyanta- és ézbélyegzőhöz használható állandóan festékes párnák.

Keletbélyegzők raktára.

Mindenféle bélyegzők és pecsétnyomók egyházak, iskolák, hivatalok, községek, magánvállalatok, kereskedők és iparosok részére a legolcsóbban, gyorsan és pontos kivitelben beszerezhetők a „Szekely-Udvarhely” kiadóhivatalában (BETEGH PÁL könyv-, papír-, író- és rajzszerkereskedésében) **Szekelyudvarhelyt.**

Clayton & Shuttleworth Vácz-körút 63. sz.
 mezőgazdasági gépgyárak Budapest által a legújantósbab árak mellett ajánlatnak:
 2 1/2 egész 12 lörög, szálmakazalozók, seccskavágók, kaszáló- és arató- gépek, szénagyújtók, boronát.
Locomobil és gözcseplőgép-készletek továbbá járgány-cseplőgép, löher-cseplő, tisztító-resták, konkolyosók, kaszáló- és arató- gépek, szénagyújtók, boronát.
„Columbia-Drill” legjobb sorvetőgépek, seccskavágók, répvágók, kukoricza-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egyetemes acél-cékek.
 2 és 3 vasú csék és minden egyéb gazdasági gépek.
 Részletes árjegyzékek kinyomtatva ingyen és bérmentve küldetnek.
 Lincolni törzsszárunk a világ legnagyobb locomobil- és cseplőgép-gyára.

Iskolahegedűk és hegedűfelszerelések
 nagy választékban és olcsón kaphatók **BETEGH PÁL** könyv-, papír-, író- és rajzszerkereskedésében **Szekelyudvarhelyt.**

FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA
MAGYAR REMEKIROK
 55 KÖTET
SHAKSPERE ÖSSZES SZINMŰVEI
 6 KÖTET
ARUK EGYÜTT
 240 KORONA
 KÜLÖN: Magyar Remekírók 220 kor. Shaksperc 30 kor.
 Most jelent meg a II. sorozat!
 TARTALMA:
 Arany János munkái II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Riedl Frigyes.
 Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Kossuth Ferencz.
 Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Koröda Pál.
 Szigligeti Ede szinművei I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Bayer József.
 Vörösmarty Mihály munkái II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Gyulai Pál.
 Az öt kötetből álló első sorozat tartalma:
 Arany János munkái I. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.
 Vörösmarty munkái I. Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.
 Tompa Mihály munkái I. Sajtó alá rendezte Lévay József.
 Garay János munkái. Sajtó alá rendezte Fejérváry Zoltán.
 Csiky Gergely szinművei. Sajtó alá rendezte Vadnai Károly.
 Minden könyvkereskedésben kapható.

„KEGYELET”

disztemetkezési intézet

Székely-Udvarhelyt, a Fötéren,
Barcsay Károly
divatüzletével egybekötve.

Temetkezéseket úgy helyben, mint vidéken legpontosabban, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig eszközöl.

Templomok, kápolnák és termek, sőt egész udvarok gyászbononását is elvállalja. Hullákat exhu máltat s bárhonnan elszállítat. Raktárt tart fa- és érc-koporsókból, szemfödleket- párnák-, szalagok- és egyéb gyászkekkékből mindig nagy választékok. Uj gyászkoosik fényes felszerelésekkel, testörök s az összes temetési személyzet ruházata teljesen magyar. Fölve: olcsó és pontos kiszolgálás. 27-52.

PAPP ZAKOR
ENDRE
VASKERESKEDÉSE

Az „Arany Kaszá”-hoz
SZÉKELYUDVARHELYT.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint vidéki közönség igen becses figyelmét felhívni dusan berendezett

vaskereskedésemre.

Nagy raktárt tartok mindenmü legjobb minőségü rudvasakban, főző és melegítő kályhákban, épület- és butorvasalás, konyhaberendezési czikkekből, mindenmü szerszámok legjobb aczélból, gondosan készített váltókékekben. — Legjutányosabb ár és pontos kiszolgálás mellett eszközölök. — Szives pártfogást kérve, jegyzek **PAPP ZAKOR ENDRE** vaskereskedése az „Arany Kaszá” hoz.

Uj!

Hazai gyártmány!

Elismerő

oklevéllel kitüntette!

Hazafias kötelességünk pártolni **EMKE** a versenyképes hazai készítményt!

5% az EMKE javára! és **EMKE** 5% az EMKE javára!

Pecsétviasz!

Felülmul minden gyártmányt!

Fölöslegessé teszi az eddig használt külföldi készítményeket!

Eredeti friss töltésben és csomagolásban Székelyudvarhelyt egyedül:

BETEGH PÁL könyv-, papir-, író- és rajz-szerkereskedésében kapható.

Legolcsóbb, mert legjobb!

Egy Hallwood fizetőpénztár „öt” más gyártmányu fizetőpénztárt helyettesít.

Legjobb a világon.

Ön is tudja meg,

hogya a **The Hallwood** Casch Register Company által Amerikában gyártott fizetőpénztárak a **legtökéletesebbek** és ez időszertint a **legjobb** a világon,

merta **The Hallwood** fizetőpénztárnál elérhető, hogy a főnök egy pillanata alatt, egy tekintésre megláthatja, hány **Receptért** fizető vevője és azoktól **végösszegben mennyi bevétele** volt, ugyanakkor azt is látja, hogy **hány vevőjének összesen mennyiért** adott el kézi eladást, valamint megtudhatja, hogy **különlegességért**, vagy saját **különlegességért** hány vevője és azoktól **összesen mennyi** volt a be-

vétele. Végül óhajra még egy ötödik végösszegező is áll rendelkezésre, mely egy külön a körülményekhez mérten bármire alkalmazható.

Tehát elvitázhatlan, hogy a **The Hallwood**-féle fizető pénztár, a mely „öt” műveletet végez, „öt” más gyártmányu fizetőpénztárral ér fel, minthogy ezeknek csak egy **összegezőjük** van és **igy csak egy művelet** forgalmát összegezik.

THE HALLWOOD
CASH REGISTER CO
BUDAPEST, VI., DALSZINHÁZ-UTCZA 10.

Egy Hallwood fizetőpénztár „öt” más gyártmányu fizetőpénztárt helyettesít.

Egyedül valódi angol Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA

Allein echter Balsam aus der...
A. Thierry in Pragrad bei Rabitsch-Sauerbrunn.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és ajánlva.

Az üvegek felszerelése a keresk. törvény mintavédelme alatt áll.

E balsam belsőleg és külsőleg használható. [Ez: 1. Utólérhetetlen hatásu gyógyszer a tüdőnek, a mellnek minden kóros állapotokban, enyhíti a hurutot, csillapítja a váladékot, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyítja a legrégibb bajokat. 2. Kütinő hatása van a torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a lázakat. 4. Meglehetően gyógyítja a gyomor- s a bél-betegségeket és szaggatásokat a testben. 5. Szeliden mozdítja elő a székelést s a vér tisztulását, megtisztítja a veséket, megszabadít a buskomorságtól s a hypochondriától, javítja az átvégvát s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, odvasfogaknál és szájröhadáskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felfűgést, a száznak s a gyomornak büzét. 7. Külsőleg csodálatos gyógyhatással bír a sebekre, uj és régi forradásokra, orbáncz kiütést, varak, megfagyott s megégett tagokra ruh, fekély s bőrduzzadás és repedés stb. esetében megszünteti a fejfájást, zugást, szaggatást, köszvényt, fülfájdalmat stb. Ügyeljünk mindig pontosan az itt látható zöld apácza védjegyre. Hamisítástól legjobban megóv az, ha közvetlenül tőlem gyarámból rendelnek eredeti szab. kartonokban Ausztria-Magyarország minden postaállomására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 korona. Bosznia és Hercegovina részére 4 korona 40 fillér. Kevesebb nem küldetik széjjel Szétküldés csak előrefizetés vagy előleg küldése mellett.

Miert szenved ön? holott minden féle és fajta, még oly régi sebre biztos gyógyulást talál és majdnem mindig elkerüli a fájdalmas és veszélyes operálást valamint amputálást

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcs

használatánál, rendkívül jó hatásu, a sebek gyógyulásánál valamint a fájdalmak enyhítésénél utólérhetlen. A valódi centifolium kenőcs alkalmazható: A gyermekágyasok rossz természetü mellbajainál, szoptatók mellkeményedése, a tej elapadásának, az orbánczok eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csont-évesedéseknél, vágás, szurás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl: üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinövés, képződmény, karbunkulus és ráknál; végre pokolvar, körömféreg, körömgülyés, a lábna járasközben történt kisebesülése, fagyás és égetés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebesülése, torokdaganat, meggyült vér, fülzugás stb., stb. eseteiben. — A szállítás kizárólag az összeg előre küldése mellett eszközöltetik. Két tégely csomagolással, postai szállítási díjjal együtt 3 korona 60 fillér. Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll. Arra kérek mindenkit, hogy óvakodjék a hatáskülsü hamisítások vevésétől s arra ügyelni, hogy a tégelybe be van-e a fenti védjegyem és czégem: **Thierry (Adolf) Limited gyógytára az „Orangyal Pregradában**, égetve.

Ezen gyógyhatásukban fölülmulhatlan két szer nemesak a romlásnak nincs kitéve, sőt ellenkezőleg, minél régibb, annál értékesebb és hathatósabb, nem árt sem a fagy, sem a forróság, tehát minden évszakban használhatók. Majdnem minden esetben segítenek és eredménnyel járnak, legalább az orvos érkeztéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy hasonló feldicsért érték- és hatáskülsü gynevezett pótszereket venni, melyekért a pénzt haszontalanul dobják ki, hanem mindig ezen rég kipróbált olcsó és megbizható, emellett teljesen ártalmatlan, világhírü szereket kell használni, melyeknek minden családban az eshetőségekre készenlétben kellene lenni. Hol olyant nem kapunk, mely a valódiság minden jelét magán viseli, rendeljük meg egyszerűen direkte és czimezzük:

Thierry (Adolf) Limited „Orangyal-gyógyszertár” Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn mellett. Központi raktár Budapest Török F. gyógyszerházban, Zágrábban Mittelbach S. gyógytárában és Bécsben Hradi L. gyógytárában.